

خبرنامه

عنوان و چکیده مقالات نشریات علمی مصوب، مرتبط با
حوزه وظایف موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصادکشاورزی و توسعه روستایی

زمستان ۱۳۹۶

منبع: www.magiran.com

تنظیم‌کننده:	مرجان ندافیان
همکار:	
ویراستار:	علی کیانی راد
تاریخ تهیه:	۱۳۹۶/۱۲/۲۸
کد	

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار.....
۱	فصلنامه اقتصاد کشاورزی.....
۵	مجله اقتصاد و توسعه کشاورزی.....
۱۰	مجله تحقیقات اقتصاد کشاورزی.....
۱۸	فصلنامه پژوهش‌های روستایی.....
۲۱	مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی.....
۲۳	فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی.....
۳۰	فصلنامه تعاون و کشاورزی.....
۳۵	نشریه کارآفرینی در کشاورزی.....

پیشگفتار

رشد تولیدات علمی داخلی در حوزه‌های مرتبط با وظایف موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصادکشاورزی و توسعه روستایی طی سالیان اخیر بسیار چشمگیر و قابل تأمل بوده است. موسسه براساس یکی از وظایف مندرج در اساسنامه خود که همانا ارائه مشاوره‌های تخصصی به مجموعه بخش و وزارت جهادکشاورزی است، تصمیم به انتشار خبرنامه‌ای نمود که حاوی عناوین و چکیده‌های مقالات مندرج در مجلات علمی - پژوهشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که موضوع فعالیت آنها مرتبط با وظایف موسسه است تا از این طریق مجموعه تصمیم‌گیران و سیاستگذاران بخش را نسبت به نتایج مطالعات علمی انجام شده در این حوزه آگاه سازد.

مجموعه حاضر تماماً به استناد پایگاه اطلاع رسانی نشریات علمی کشور (Magiran) تهیه شده و شامل عناوین و چکیده ۸ نشریه علمی - پژوهشی مرتبط به حوزه وظایف موسسه می‌باشد که تلاش می‌شود به صورت منظم و در قالب خبرنامه در انتهای هر فصل منتشر شود. بدیهی است پیشنهادات و انتقادات خوانندگان عزیز این خبرنامه می‌تواند موسسه را در انجام صحیح وظایف خود یاری نماید.

سید حسن کاظمی

رئیس موسسه

فصلنامه اقتصاد کشاورزی
Agricultural Economics

علمی - پژوهشی (کشاورزی)	رتبه علمی:
فصلنامه	دوره انتشار:
2008-5524	:ISSN
انجمن علمی اقتصاد کشاورزی ایران	صاحب امتیاز:
دکتر سید صفدر حسینی	مدیر مسئول:
دکتر سعید یزدانی	سر دبیر:
دکتر حامد رفیعی	مدیر داخلی:
دکتر محمد بخشوده، دکتر حبیب الله سلامی، دکتر غلامرضا سلطانی، دکتر بهاء‌الدین نجفی، دکتر غلامعلی شرزه ای، دکتر حسین مهربانی بشرآبادی، دکتر رسول محمدرضایی	هیئت تحریریه:
کرج	محل انتشار:
۳۲۲۲۲۷۶۷ (۰۲۶)	تلفن:
۳۲۲۴۷۷۸۳ (۰۲۶)	نمابر:
کرج، خیابان دانشکده، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، گروه اقتصاد کشاورزی	نشانی:
کرج، ۳۱۵۸۵-۷۷۸۷۱	صندوق پستی:
www.iranianjae.ir	سایت اختصاصی:
iaes.journal@gmail.com	نشانی الکترونیک:
مهندس سمانه خدابخشی	بخش اشتراک:
۳۲۲۲۲۷۶۷ (۰۲۶)	تلفن بخش اشتراک:

فصلنامه اقتصاد کشاورزی
Agricultural Economics

شناسایی و اولویت بندی ریسک های زنجیره تامین در شرکت شهرک های کشاورزی استان مازندران

آیت اله کرمی*، ذکریا محمدی تمری صص ۱-۲۴

عواملی گوناگونی نظیر نوسانات شدید تقاضا، تغییرات سریع تکنولوژی، ناپایداری در حوزه های مالی و حوادث طبیعی موجب افزایش عدم قطعیت و بروز ریسک هایی در زنجیره تامین، بویژه محصولات کشاورزی می شود. مدیریت چنین ریسک هایی، جهت کاهش آسیب پذیری زنجیره تامین، ضروری می باشد. در همین راستا هدف پژوهش حاضر نیز شناسایی و رتبه بندی ریسک های زنجیره تامین شرکت شهرک های کشاورزی در استان مازندران بود. به این منظور با استفاده از نظرات ۱۰ خبره که بصورت هدفمند و از ابعاد مختلف زنجیره مذکور انتخاب شدند، استفاده گردید. به منظور شناسایی ریسک ها از رویکرد دلفی فازی و به منظور رتبه بندی ریسک های شناسایی شده نیز از تحلیل سلسله مراتبی فازی بهره گیری شد. نتایج نشان داد که ریسک های قیمت محصول با وزن استاندارد ۰/۰۹۴ و افزایش قیمت مواد اولیه با وزن استاندارد ۰/۰۹۱ و بودجه نامناسب و تامین مالی طرح ها با وزن استاندارد ۰/۰۸۳ در رتبه های اول تا سوم مجموعه ریسک های زنجیره تامین شرکت شهرک های کشاورزی استان مازندران قرار گرفتند.

کلیدواژگان: ریسک، زنجیره تامین، شرکت شهرک های کشاورزی، مازندران

عوامل موثر بر تقاضای مواد خوراکی: کاربرد سیستم تقاضای تقریباً ایده آل سانسور شده درجه دوم با

متغیرهای سن-دوره-کوهورت

اسماعیل پیش بهار*، محسن صالحی کمرودی، محمد قهرمان زاده صص ۲۵-۵۳

پژوهش های کمی نقش تغییر نسل (اثر کوهورت) را، به عنوان متغیر مهم جمعیتی، در قالب دستگاه تقاضا مطالعه کرده اند، در حالی که تغییرات نسلی می تواند بر کششها، سهم مخارج و همچنین سطح مخارج تاثیر بگذارد. از این رو، این مطالعه از دستگاه تقاضای تقریباً ایده آل درجه دوم (QAIDS) سانسور شده با متغیرهای سن-دوره-کوهورت (Age-Period-Cohort) استفاده می کند تا تاثیر متغیرهای جمعیتی در کنار متغیرهای اقتصادی و اجتماعی بر خرید و مصرف نه گروه خوراکی بررسی شوند. بدین منظور از داده های تلفیقی ۳۳۷۰۹۴ خانوار شهری و ۳۳۰۳۹۱ خانوار روستایی در سالهای ۹۳-۱۳۶۳ استفاده می شود. نتایج نشان می دهد سن (پیری جمعیت)، تغییرات نسلی و شوک های دوره ای هم بر پذیرش و هم میزان مصرف مواد خوراکی تاثیر دارند.

پژوهش های کمی نقش تغییر نسل (اثر کوهورت) را، به عنوان متغیر مهم جمعیتی، در قالب دستگاه تقاضا مطالعه کرده اند، در حالی که تغییرات نسلی می تواند بر کششها، سهم مخارج و همچنین سطح مخارج تاثیر بگذارد. از این رو، این مطالعه از دستگاه تقاضای تقریباً ایده آل درجه دوم (QAIDS) سانسور شده با متغیرهای سن-دوره-کوهورت (Age-Period-Cohort) استفاده می کند تا تاثیر متغیرهای جمعیتی در کنار متغیرهای اقتصادی و اجتماعی بر خرید و مصرف نه گروه خوراکی بررسی شوند. بدین منظور از داده های تلفیقی ۳۳۷۰۹۴ خانوار شهری و ۳۳۰۳۹۱ خانوار روستایی در سالهای ۹۳-۱۳۶۳ استفاده می شود. نتایج نشان می دهد سن (پیری جمعیت)، تغییرات نسلی و شوک های دوره ای هم بر پذیرش و هم میزان مصرف مواد خوراکی تاثیر دارند.

شناسایی عوامل قیمتی و غیرقیمتی موثر بر تمایل به مصرف گوشت ماهی در بین خانوارهای شهرستان

ارومیه: کاربرد مدل لاجیت ترتیبی

فرین افهم، آزاده فلسفیان * صص ۵۵-۷۹

فرآورده های دریایی و ماهی یکی از انواع غذاهای سالمی است که متأسفانه مصرف آن در جامعه ما ناچیز است و در سبد خانوارها کمتر دیده می شود. هدف از مطالعه حاضر شناسایی و تحلیل عوامل قیمتی و غیرقیمتی موثر بر تمایل به مصرف گوشت ماهی در بین خانوارهای شهرستان ارومیه در سال ۱۳۹۵ می باشد. برای این منظور از الگوی لاجیت ترتیبی بهره گرفته شد و اطلاعات مورد نیاز به روش تکمیل پرسشنامه به صورت نمونه گیری تصادفی طبقه بندی متناسب از مناطق مختلف شهر ارومیه (۲۲۰ نمونه) به دست آمد. نتایج نشان داد که ۲۰ درصد خانوارها گوشت ماهی مصرف نمی کنند و ۹ درصد آنها تمایل کمی به مصرف ماهی داشته و تنها ۱۹ درصد مردم مصرف هفتگی ماهی دارند. نتایج حاصل از برآورد الگوی لاجیت ترتیبی موید آن است که نزدیکی محل سکونت به مراکز خرید ماهی، وجود افراد سالمند در خانواده و کودکان زیر ده سال تاثیر قابل توجهی بر افزایش تمایل به مصرف ماهی داشته و وجود افراد با بیماری خاص در خانوار و قیمت ماهی موجب کاهش تمایل به مصرف آن می گردد. نتایج نشان داد که سطح آگاهی مردم از فواید مصرف ماهی و شرایط عمومی خرید آن (از جمله قیمت، طعم، ظاهر بسته بندی، دسترسی آسان به مراکز خرید و تازه بودن) در سطح مطلوبی قرار ندارد. این در حالی است که مطابق نتایج الگوی لاجیت ترتیبی برآورد شده، شاخص سطح آگاهی مردم از فواید ماهی و شاخص شرایط عمومی خرید ماهی اثر معنی داری بر تعداد دفعات مصرف ماهی در بین خانوارها دارد به طوریکه اگر شرایط این دو شاخص یک درصد بهبود یابد احتمال تمایل به مصرف بیشتر ماهی به ترتیب ۲/۰۲ و ۲/۶۴۵ درصد افزایش خواهد یافت. همچنین نتایج محاسبه معیار نسبت شانس موید آن است وجود افراد سالمند در خانواده و سن سرپرست خانوار به ترتیب بیشترین (۳/۲۳ درصد) و کمترین (۰/۹۷۷ درصد) اثر را بر احتمال افزایش تعداد دفعات مصرف ماهی دارند. در نهایت توصیه می شود سازمان شیلات و جهاد کشاورزی استان با برنامه ریزی های موثر و تبلیغات کارآمد زمینه های بهبود وضعیت سطح آگاهی مردم از فواید ماهی و شرایط عمومی خرید آن را در سطح شهر فراهم نمایند.

کلیدواژگان: دفعات مصرف، گوشت ماهی، لاجیت ترتیبی، عوامل غیر قیمتی، شاخص سلامت

تکانه های مطلوبیت خانوار و تاثیرپذیری بخش کشاورزی ایران: رویکرد مدل تعادل عمومی پویای تصادفی (DSGE)

مهدی خسروی، حسین مهرابی بشرآبادی*، اعظم احمدیان، سید عبدالمجید جلایی اسفندآبادی صص ۸۱-۱۱۰

الگوی رفتاری خانوار که برگرفته از مطلوبیت و ترجیحات آن است نقش برجسته ای در دستیابی یک جامعه به توسعه و رشد اقتصادی دارد. هدف مطالعه حاضر بررسی اثر تکانه های مطلوبیت خانوار در قالب شوک های ترجیحات، تقاضای پول و

عرضه نیروی کار، بر بخش کشاورزی ایران می‌باشد. در این راستا با اتکا به مبانی نظری مکتب نیو-کینزین‌ها و بر اساس واقعیت‌های اقتصاد ایران یک الگوی تعادل عمومی پویای تصادفی (DSGE) با تاکید بر بخش کشاورزی طراحی و تدوین شد. نتایج حاصل از شبیه‌سازی مدل، با بهره‌گیری از پارامترهای کالیبره و برآوردی، نشان می‌دهد که شوک مثبت ترجیحات، موجب افزایش مصرف، تولید، قیمت‌ها و اشتغال و کاهش سرمایه‌گذاری، صادرات و نرخ دستمزد حقیقی بخش کشاورزی می‌گردد. در پی وقوع یک شوک مثبت در تقاضای پول، بجز شاخص قیمت محصولات کشاورزی سایر متغیرهای مورد مطالعه کاهش یافته‌اند. شوک مثبت عرضه نیروی کار، اشتغال در بخش کشاورزی را افزایش می‌دهد هر چند که تولید، سرمایه‌گذاری و صادرات در دوره نخست کاهش می‌یابد. همچنین به دنبال افزایش عرضه نیروی کار، سطح مصرف و قیمت‌ها افزایش و دستمزد حقیقی کاهش یافته‌است. مقایسه اثر شوک‌های مورد مطالعه نشان می‌دهد که در مجموع اثر شوک ترجیحات و عرضه نیروی کار نسبت به شوک تقاضای پول پایدارتر و از نظر بزرگی اثر، بطور متوسط، تاثیر شوک ترجیحات بر متغیرهای بخش کشاورزی بیشتر از دو شوک دیگر است.

کلیدواژگان: تکانه‌های مطلوبیت خانوار، بخش کشاورزی ایران، DSGE

بررسی تغییرات الگوی کشت و میزان استخراج منابع آب زیرزمینی با اعمال سیاست‌های کاهش مصرف

آب در دشت ارزوئیه استان کرمان

مصطفی بنی‌اسدی*، محمدرضا زارع مهرجردی، حسین مهرابی بشرآبادی، حمیدرضا میرزایی خلیل‌آبادی، عباس رضایی استخریوئیه، مریم حسن‌وند صص ۱۱۱-۱۲۹

با توجه به خشکسالی‌های متوالی در سال‌های اخیر در مناطق مرکزی و شرقی کشور و از جمله استان کرمان، آب مهمترین عامل محدودکننده توسعه اقتصادی و مهمترین نهاده کشاورزی است. از این رو مدیریت مصرف این منبع ارزشمند دارای اهمیت است. هدف از مطالعه حاضر، بررسی واکنش و شبیه‌سازی رفتار کشاورزان (الگوی کشت) در برابر سیاست‌های کاهش مصرف آب در شهرستان ارزوئیه در استان کرمان است. این سیاست‌ها شامل افزایش هزینه استخراج، کاهش دسترسی به منابع آب، کم‌آبیاری و سیاست‌های ترکیبی در غالب هشت سناریو بررسی شدند. برای این منظور از روش برنامه‌ریزی ریاضی مثبت جهت تعیین الگوی بهینه کشت برای هر سیاست استفاده شد. داده‌های مورد نیاز پژوهش از طریق تکمیل ۱۹۴ پرسشنامه و مصاحبه با کشاورزان و همچنین داده‌های سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان به دست آمد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که از میان سیاست‌های فوق، سیاست کم‌آبیاری و همچنین ترکیب آن با سیاست کاهش دسترسی به منابع آب، دارای بهترین نتایج بوده‌اند. با اعمال این سیاست، علیرغم کاهش ۲۶ درصدی مصرف آب، سطح زیرکشت ۵۶ درصد افزایش می‌یابد و بازده ناخالص تنها ۱۶ درصد کاهش می‌یابد. با توجه به نتایج مطالعه، سیاست افزایش هزینه استخراج چندان تاثیرگذار نیست و تنها فشار به کشاورزان را افزایش می‌دهد، اما سیاست کم‌آبیاری به عنوان یک سیاست موثر توصیه می‌شود. کلیدواژگان: منابع آب زیرزمینی، الگوی کشت، برنامه‌ریزی مثبت، شهرستان ارزوئیه

حل تعارضات برای مدیریت پایدار منابع آب بر اساس تئوری بازی؛ مطالعه موردی

مهدی ترقی*، مجید منتصری، مهدی ضرغامی، حجت‌میان‌آبادی صص ۱۳۱-۱۶۰

حدود ۹۰٪ مصرف آب در ایران به بخش کشاورزی اختصاص دارد. بدیهی است میزان سود کشاورزی با میزان استفاده از منابع آب مرتبط است، طوری که کشاورز می‌پندارد با افزایش میزان آب آبیاری و سطح زیرکشت، میزان محصول و در نتیجه سود او افزایش خواهد یافت. کشاورزان با این فرض به محیط زیست آسیب می‌رسانند که در نهایت منجر به تراژدی منابع مشترک خواهد گردید. آشکار است که جلوگیری از استفاده بیش از حد از منابع آب در راستای توسعه پایدار، به عنوان هدف محیط‌زیستی و

حداکثرسازی سود خالص کشاورزان، به عنوان هدف اقتصادی، در کوتاه مدت متعارض می‌باشند و لازم است که تعادلی میان آن‌ها ایجاد گردد. به همین منظور، میزان استفاده بهینه از منابع آب و سود خالص کشاورزی در چهار سناریوی الگوی کشت، با استفاده از چهار روش حل تعارض شامل راه حل‌های نش نامتقارن، کالای-اسموردینسکی نامتقارن، مساحت یکنواخت نامتقارن و ضررهای یکسان نامتقارن، برای سال زراعی ۱۳۹۳-۱۳۹۲ در محدوده مطالعاتی ارومیه مشخص گردید. نتایج نشان داد با افزایش وزن محیط زیستی، سطح زیرکشت و به تبع آن سود خالص کشاورزی، در تمامی سناریوها کاهش می‌یابد. سناریوی چهارم با توجه به امکان عملی بودن و مقبولیت بیشتر آن توسط کشاورزان، معقول‌تر و قابل قبول‌تر می‌باشد. همچنین با مقایسه سناریوی چهارم با اوزان محیط زیستی و اقتصادی برابر با وضعیت موجود، با فرض کشت محصولات غالب در منطقه، مشخص می‌گردد که در سناریوی چهارم با اوزان برابر، مصرف آب به میزان ۱۷٪ نسبت به وضع موجود کاهش و سود خالص کشاورزان نسبت به وضعیت موجود ۱۰٪ افزایش می‌یابد.

کلیدواژگان: اثرات محیط زیستی، ارومیه، الگوی کشت، حل تعارض، مدیریت منابع آب

پارادوکس تثبیت در کشاورزی و اثر ضد حمایتی سیاست قیمت کف گندم در ایران

محمد قربانی*، سینا کوهستانی اسبق سو صص ۱۶۱-۱۸۴

امروزه الزامات و نگرانی‌های سیاسی و ملی سبب شده است که دولت‌ها بطور گسترده‌ای در بازار محصولات کشاورزی مداخله کنند. یکی از سیاست‌هایی که بطور گسترده در گذشته در کشاورزی کشورهای در حال توسعه استفاده شده و امروزه نیز متداول است وضع قیمت‌های کف است. اگرچه در گذشته انتقادهایی از اعمال قیمت کف صورت گرفته است اما غالباً این انتقادات بر ناکارایی تخصیصی تاکید داشته است. در این مطالعه تلاش شده است که با ارائه یک الگوی نظری و یک مثال عینی از بازار گندم ایران، کارآمدی این سیاست حتی در دستیابی به اهدافی که سیاست‌گذاران و طرفداران مداخلات دولت در پی آن هستند، یعنی افزایش تولید، تثبیت اقتصادی و بهبود توزیع درآمد، از طریق معرفی دو پارادوکس تثبیت و پارادوکس برابری به چالش کشیده شود. به این منظور در ابتدا یک الگوی نظری مطرح شده است که به رغم سادگی نتایج مهم و جدیدی را در مورد بده و بستان‌های قیمت و عرضه و نقش قیمت‌های کف در شرایط نااطمینانی قیمت‌ها در حضور واسطه‌های قیمت‌گذار می‌دهد. سپس بصورت تجربی این الگو آزموده شده و در نهایت ابعاد مساله تشریح شده است. یافته‌های این مطالعه موید این است که مداخلات قیمتی دولت‌های جهان سوم در کشاورزی حداقل بدون اصلاحات گسترده ساختاری و سازماندهی مجدد فعالان در بخش تولید و توزیع کشاورزی توصیه نمی‌شود.

کلیدواژگان: پارادوکس تثبیت، قیمت کف، پارادوکس برابری، اصلاحات ساختاری

مجله اقتصاد و توسعه کشاورزی

Development Journal of Economics and Agricultural

این مجله تا سال ۱۳۸۷ با عنوان "[دو فصلنامه علوم و صنایع کشاورزی](#)" منتشر شده و پس از آن به صورت اختصاصی به چاپ می‌رسد.

رتبه علمی:	علمی - پژوهشی (کشاورزی)
دوره انتشار:	فصلنامه
ISSN:	2008-4722
زبان:	فارسی
صاحب امتیاز:	دانشگاه فردوسی مشهد (دانشکده کشاورزی)
مدیر مسئول:	دکتر رضا ولی زاده
سردبیر:	دکتر ناصر شاهنوشی
هیئت تحریریه:	احمد اکبری، محمد بخشوده، محمود دانشور کاخکی، منصور زیبایی، حبیب اله سلامی، ناصر شاهنوشی، سید کاظم صدر، محمد قربانی، علیرضا کرباسی، محمد حسین مهدوی عادل، بهاءالدین نجفی، محمود هوشمند، سعید یزدانی
محل انتشار:	مشهد
تلفن:	* (۰۵۱)
نمابر:	۳۸۷۸۷۴۳۰ (۰۵۱)
نشانی:	مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده کشاورزی، دبیرخانه نشریات علمی، نشریه اقتصاد و توسعه کشاورزی
صندوق پستی:	مشهد، ۱۱۶۳
سایت اختصاصی:	jead.um.ac.ir
نشانی الکترونیک:	jead2@um.ac.ir
نمابر بخش اشتراک:	۳۸۷۸۷۴۳۰ (۰۵۱)

مجله اقتصاد و توسعه کشاورزی

Journal of Economics and Agricultural Development

ISSN 2008-4722

فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (کشاورزی)

سال سی و یکم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۶

شناسایی و تبیین استلزامات کارکردی نظام نوآوری فناورانه کشاورزی

روح اله ماقبل، کریم نادری مهدیی، احمد یعقوبی فرانی، مهدی محمدی صص ۱۹۶-۲۰۶

هدف تحقیق حاضر، شناسایی و تبیین استلزامات کارکردی نظام نوآوری فناورانه کشاورزی است. این تحقیق از نظر دیدمان، در قالب روش آمیخته اکتشافی با رویکرد دوفازی اتصال داده های کیفی به کمی است. جامعه آماری بخش کیفی مشتمل

۶

عنوان و چکیده مقالات نشریات علمی مصوب، مرتبط با حوزه وظایف موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصادکشاورزی و توسعه روستایی

بر اعضای اصلی کمیته های فناوری های نانو و بیو استفاده از تکنیک نمونه گیری هدفمند، از ۱۲ نفر مصاحبه به عمل آمد و در بخش کمی مشتمل بر اعضای کمیته های تحقیقاتی فناوری های نانو و بیو بخش کشاورزی (۱۱۷ نفر) می باشد که تماماً مورد سرشماری قرار گرفتند. جهت تحقق روایی و پایایی بخش کیفی تحقیق از تکنیک سه بعدی نگری و در بخش کمی، از آزمون آلفای کرونباخ و نظرات تخصصی کارشناسان و متخصصان موضوعی استفاده شد. پس از اکتشاف ۳۰ عامل فرعی در قالب ۷ عامل اصلی حاصل از بخش کیفی تحقیق با استفاده از نرم افزار ۵,۲Atlas.ti (استلزامات تحقیقاتی- توسعه ای، استلزامات نهادی- ساختاری، استلزامات قانونی و سیاست گذاری، استلزامات مربوط به کسب و کار و بازار، استلزامات نوآورانه- فناورانه، استلزامات مالی- اعتباری و استلزامات ترویجی- آموزشی) درنهایت در بخش کمی تحقیق با استفاده از نرم افزارهای SPSS و LISREL، نسبت به اندازه گیری و تایید میزان تبیین واریانس کل از سوی عوامل شناسایی شده اقدام گردید. نتایج نشان داد که ۷ عامل ذکرشده در حدود ۷۸/۳۵ درصد از واریانس کل استلزامات کارکردی نظام نوآوری فناورانه کشاورزی را تبیین می نمایند.

کلیدواژگان: توسعه؛ سیاست؛ کشاورزی؛ نهاد

بررسی همبستگی قیمت نفت، نرخ ارز و قیمت نهاده های وارداتی صنعت طیور در ایران: بکارگیری رهیافت مفاصل تاکتی شکل

اسماعیل پیش بهار ، پریسا پاکروح ، محمد قهرمانزاده صص ۲۰۷-۲۱۵

صنعت طیور یکی از حیاتی ترین بخش های کشاورزی است که در زمینه تولید گوشت و تامین پروتئین نقش اساسی دارد. به دلیل وجود رقابت بالا در مصرف آب بین غذای انسان و طیور، زیربخش طیور اغلب نهاده های خود را از طریق واردات تامین می کند. از آنجاکه هرگونه نوسان و شوک در بازارهای بین المللی به دلیلی گسترش ارتباطات بازارهای داخلی را تحت تاثیر قرار می دهد، بروز هرگونه شوک در قیمت نهاده ها در بازار های جهانی بازار داخلی را تحت تاثیر قرار خواهد داد. این وضعیت بعد از شروع بحران قیمت نفت از سال ۱۳۸۴، بیشتر از قبل قیمت ها را تحت تاثیر قرار داده است که به نظر می رسد در ایران هم صنعت طیور به واسطه ای وارداتی بودن حجم بالای اغلب نهاده ها متأثر بوده است. با توجه به مسئله گفته شده هدف این مطالعه بررسی همبستگی بین قیمت نفت، نرخ ارز و قیمت نهاده های وارداتی صنعت طیور در دو بازه زمانی داده های ماهانه ی سال های ۸۳-۱۳۷۴ (قبل بحران) و ۹۳-۱۳۸۴ (بعد بحران) می باشد. این هدف با استفاده از رهیافت و این کاپیولا بر اساس ARMA-MGARCH بررسی شده است. نتایج حاصل از این مطالعه نشان داده نهاده های ذرت، سویا در دوره بعد بحران نسبت به دوره قبل بحران همبستگی مثبت و بالایی با قیمت نفت و همبستگی منفی با نرخ ارز از خود نشان داده است. بنابراین می توان گفت قیمت نهاده های صنعت طیور با شروع شوک های قیمت نفت از سال ۱۳۸۴ به دلیل شروع بحران های جهانی مانند جنگ عراق و آمریکا، بحران مالی جهانی و افزایش جهانی قیمت نهاده های کشاورزی، بیشتر تحت تاثیر تحولات جهانی قرار گرفته است.

کلیدواژگان: بحران؛ جنگ؛ ذرت؛ سویا؛ شوک های قیمتی

ترسیم ماتریس نهاد-پایداری نظام نوآوری صنعت لبنیات ایران

زهره فزونی اردکانی ، همایون فرهادیان ، غلامرضا پزشکی راد ، حبیب اله رعنائی کردشولی ، حبیب اله طباطبائیان صص ۲۱۵-۲۲۷

در حال حاضر، توجه به ابعاد پایداری بنگاه ها در قالب مسئولیت های اجتماعی، زیست محیطی و اقتصادی به دلیل ناپایداری مدل های تجاری افزایش یافته است. در این راستا، مطالعات نشان می دهند که نوآوری، کلید نیل به پایداری است و

۷

بهره‌مندی از رهیافت نظام نوآوری به عنوان ابزار ارزیابی نوآوری پایدار توصیه شده است. هدف این نظام، خلق نوآوری‌هایی است که فشار وارد بر محیط زیست و منابع عمومی جهان را کاهش می‌دهند و به سیاست‌گذاران در تعیین فرآیندها و اجزایی از نظام کمک می‌کند که مداخله در آنها سبب ایجاد بیشترین تغییرات مثبت می‌شود. در صنعت لبنیات نیز در شرایط بروز چالش‌هایی نظیر محدودیت منابع، تغییرات اقلیمی و افزایش جمعیت، اهمیت نوآوری جهت رقابت‌پذیری و ارتقای اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی مطرح شده است؛ به طوری که موجب تولید محصولات پایدار، به روش اخلاقی، در دسترس، ایمن و مغذی می‌گردد. بنابراین، به دلیل این که نظام نوآوری محرک نوآوری پایدار می‌باشد و محیط نهادی نیز بر نوآوری تأثیرگذار است؛ تحقیق حاضر، ماتریس نهاد-پایداری نظام نوآوری صنعت لبنیات ایران را با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختارمند و عمیق با نمونه منتخب از جامعه خبرگان کلیدی و متخصصان موضوعی این صنعت (انتخاب به ترتیب ۲۶ و ۲۰ نفر به روش نمونه‌گیری گلوله برفی)، تکنیک تحلیل محتوا و نرم افزار Atlas.ti ترسیم کرده است. نتایج نشان می‌دهد که علیرغم اهمیت نوآوری پایدار زیست‌محیطی این صنعت طی سال‌های اخیر، پاسخگویان به ابعاد اقتصادی و رقابتی آن توجه بیشتری داشته‌اند. همچنین، پاسخ‌ها حاکی از وجود ناپایداری‌های غالباً اقتصادی و اجتماعی در نهادها و سازمان‌های دخیل در نظام نوآوری این صنعت می‌باشد. در پایان، توصیه‌هایی جهت بهبود سیاست‌های ارتقای نوآوری پایدار این نظام ارائه شده است. کلیدواژه‌گان: تعاملات؛ زنجیره ارزشی لبنی؛ محیط نهادی؛ نوآوری پایدار

آثار رفاهی افزایش قیمت برنج داخلی در میان خانوارهای استان مازندران

سید علی حسینی یکانی، زهرا نعمت‌الهی، مسعود حسین زاده صص ۲۲۸-۲۳۹

اندازه‌گیری تغییرات رفاه اقتصادی همواره به عنوان یکی از کاربردی‌ترین مباحث اقتصادی مطرح بوده است. مطالعه حاضر با هدف محاسبه تغییرات رفاهی ناشی از افزایش قیمت برنج در استان مازندران انجام شد. بدین منظور معیار تغییرات جبرانی (CV) و اطلاعات درآمد و هزینه خانوار استان مازندران در سال ۱۳۹۳ مورد استفاده قرار گرفته است. بر اساس نتایج به دست آمده، با افزایش قیمت برنج، رفاه خانوارهای استان مازندران کاهش یافته است. خانوارهای روستایی بیشتر از خانوارهای شهری با کاهش رفاه مواجه شده‌اند. همچنین مقایسه کاهش رفاه خانوارها در گروه‌های مختلف درآمدی نشان می‌دهد که با افزایش سطح درآمد، رفاه خانوارها کمتر کاهش یافته است. لذا لازم است جهت حفظ رفاه خانوارهای استان به دنبال افزایش قیمت برنج، سیاست‌های حمایتی مناسب اتخاذ گردد.

کلیدواژه‌گان: تغییرات رفاه؛ معادل جبرانی؛ سیستم تقاضای تقریباً ایده آل درجه دوم QAIDS

بررسی تاثیر ریسک نااطمینانی تقاضای محصول بر اشتغال عوامل تولید در بخش کشاورزی ایران

حمید عزیزمحمدلو صص ۲۴۰-۲۵۱

یکی از خصوصیات عمده بخش کشاورزی وجود ریسک به عنوان جزء جدایی‌ناپذیر آن است که بر تصمیمات کشاورزان در حوزه‌های مختلف از جمله تعیین میزان تولید، به کارگیری نهاده‌های تولید و انتخاب فناوری اثر می‌گذارد. در این مقاله با هدف بررسی چگونگی واکنش کشاورزان در قبال ریسک ناشی از نااطمینانی تقاضا و اثرات آن بر اشتغال عوامل تولید در بخش کشاورزی، ابتدا نااطمینانی تقاضا در این بخش مبتنی بر رویکردهای مورد استفاده آیزنمن و گاسال محاسبه شد و به دنبال آن با استفاده از روش همگرایی یوهانسون و با بهره‌گیری از داده‌های سری زمانی سال‌های ۱۳۵۳ تا ۱۳۹۱ نوع رفتار ریسکی بنگاه‌ها و چگونگی اثرگذاری نااطمینانی تقاضا بر شدت سرمایه‌بری و کاربری فرآیندهای تولیدی در بخش کشاورزی مورد مطالعه و آزمون قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصل از تخمین بردارهای همگرایی بلندمدت، استنباط می‌شود که بنگاه‌های فعال در بخش

کشاورزی در قبال ریسک ناشی از ناطمینانی تقاضا واکنش منفی از خود نشان می‌دهند و به عبارت دیگر ریسک گریز هستند. همچنین با افزایش معیار ناطمینانی تقاضا در بخش کشاورزی، هر دو نهاده نیروی کار و سرمایه کاهش می‌یابند با این تفاوت که درصد کاهش سرمایه بیشتر از درصد کاهش نیروی کار است. دلالت ضمنی چنین نتیجه‌ای این است که با افزایش ناطمینانی تقاضا، شدت سرمایه بری فرایندهای تولیدی در بخش کشاورزی کاهش یافته و بنگاه‌ها به سمت استفاده از فرایندها و تکنولوژی‌های کاربرتر تمایل پیدا می‌کنند. این امر ضرورت توجه جدی‌تر به مقوله سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی را آشکار می‌سازد و در این راستا توصیه می‌گردد که با توجه به تشدید فضای ریسکی و ناطمینانی در این بخش، دولت به منظور جلوگیری از کند شدن فرایند سرمایه‌گذاری، از مکانیسم‌های ترویجی و انگیزشی مناسب برای تقویت انگیزه کشاورزان برای افزایش سرمایه‌گذاری و تولید بهره‌گیرد.

کلیدواژگان: تمایل به ریسک؛ شدت سرمایه‌بری؛ شدت کاربری؛ روش همگرایی

اندازه‌گیری ریسک آتی عملکرد محصولات زراعی با استفاده از روش CVaR در شبکه‌های کشاورزی

زاینده رود

رضا حیدری کمال آبادی، سید علی حسینی یکانی، سید مجتبی مجاوریان، علیرضا نیکویی صص ۲۵۲-۲۶۶

مدیریت ریسک نوین به دنبال انتخاب بهترین تکنیک‌ها برای حداقل کردن خطرات و پیامدهای ناشی از فرآیند تصمیم‌گیری است. همچنین تعیین ماهیت ریسک عملکرد محصولات زراعی نیز می‌تواند اطلاعات مفیدی در زمینه چگونگی مدیریت ریسک بخش کشاورزی فراهم نماید. لذا این مطالعه تلاش می‌کند تا روش جدیدی برای محاسبه ریسک عملکرد محصولات زراعی ناشی از تغییرات اقلیم را با استفاده از معیار CVaR در شبکه‌های کشاورزی زاینده رود ارائه نماید. روش مطالعه شامل سه مرحله است: (۱) تولید سناریوهای محتمل دما و بارش با استفاده از مدل‌های AOGCM؛ (۲) تولید سناریوهای عملکرد محصولات زراعی منتخب؛ و (۳) اندازه‌گیری ریسک عملکرد محصولات کشاورزی با استفاده از دو معیار VaR و CVaR. نتایج این مطالعه نشان داد که مدل لارس می‌تواند به خوبی تغییرات پارمترهای اقلیمی را شبیه‌سازی کند و الگوی ترکیبی ANN-PSO نیز دارای توانایی بالایی در پیش‌بینی عملکرد محصولات زراعی منتخب شبکه‌های کشاورزی زاینده رود است. علاوه بر این، نتایج محاسبه دو معیار VaR و CVaR در سطح اطمینان ۹۵ درصد و در دوره آتی (۱۳۹۶-۱۴۲۶) نشان داد که مقادیر این دو معیار برای محصولات گندم، جو، ذرت علوفه‌ای و یونجه به ترتیب برابر (۴۲۴۰، ۴۲۰۵)، (۴۰۶۲، ۴۰۵۷)، (۴۹۰۶۱، ۴۸۱۴۸۰) و (۱۰۸۷۵، ۱۰۷۴۳) کیلوگرم در هکتار است. همچنین مقایسه مقادیر این دو معیار با دوره گذشته (۹۴-۱۳۶۲) نیز نشان داد که برای تمام محصولات منتخب، معیارهای VaR و CVaR در دوره آتی بزرگتر از دوره گذشته است. در نهایت استفاده از روش جدید برای محاسبه ریسک ناشی از تغییرات اقلیم در بخش کشاورزی توصیه می‌گردد.

کلیدواژگان: ارزش در معرض خطر؛ الگوی؛ مدیریت ریسک؛ مدل‌های AOGCM

آیا واردات برنج به ایران بی‌رویه است؟

حبیب اله سلامی، مهدی باستانی صص ۲۶۸-۲۷۸

استمرار واردات برنج به کشور همزمان با افزایش تولید داخلی این محصول، فرضیه بی‌رویه بودن واردات این کالا را در میان تولیدکنندگان داخلی آن شکل داده است. مطالعه حاضر در پی آن است تا این فرضیه را مورد ارزیابی قرار دهد. برای این منظور ابتدا با بهره‌گیری از رویکرد تجزیه و تحلیل اکتشافی اطلاعات (EDA) ارتباط بین واردات و تولید داخلی و همچنین سایر عواملی که از جنبه نظری می‌توانند واردات این کالا را در دوره ۹۳-۱۳۶۰ توضیح دهند، ارزیابی گردیده است. سپس، ارتباط بین

واردات و این عوامل با استفاده از روش های اقتصادسنجی کمی شده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اکتشافی اطلاعات نشان می دهد تنها دو عامل درآمدهای نفتی و رشد جمعیت ارتباط قابل توجهی با واردات برنج دارند. این نتیجه در کنار این واقعیت که تجزیه و تحلیل اکتشافی اطلاعات بیانگر روند کاهشی قیمت واقعی برنج در دوره مطالعه است منجر به این نتیجه گیری می شود که فرضیه بی رویه بودن واردات برنج درست است. نتیجه حاصل از تجزیه و تحلیل اکتشافی اطلاعات توسط روش های همگرایی و الگوی اقتصادسنجی ECM نیز تایید می شود. با توجه به این نتایج، جدا سازی میزان واردات برنج از درآمدهای نفتی و محدود کردن واردات با در نظر گرفتن کشش تقاضا برای این کالا بگونه ای که همواره قیمت دریافتی تولیدکنندگان از روند رشد تورم در کشور پیروی نماید پیشنهاد می شود.

کلیدواژگان: الگوی تصحیح خطا؛ تجزیه و تحلیل اکتشافی اطلاعات؛ روش همگرایی؛ واردات بی رویه

مجله تحقیقات اقتصاد کشاورزی

Journal of Agricultural Economics Researches

رتبه علمی:	علمی - پژوهشی (کشاورزی)
دوره انتشار:	فصلنامه
:ISSN	2008-6407
زبان:	فارسی
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
صاحب امتیاز:	دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت
مدیر مسئول:	دکتر بهاء الدین نجفی
سر دبیر:	دکتر غلامرضا سلطانی
مدیر اجرایی:	دکتر سید نعمت اله موسوی
هیئت تحریریه:	دکتر جواد ترکمانی، دکتر مجید کوپاهی، دکتر منصور زیبایی، دکتر ناصر شاهنوشی، دکتر علیرضا کرباسی، دکتر حسین مهرابی بشر آبادی، دکتر بهاء الدین نجفی، دکتر غلامرضا سلطانی
محل انتشار:	مرودشت

تلفن: * (۰۷۱)
 نمابر: ۴۳۳۱۱۱۷۲ (۰۷۱)
 نشانی: مرودشت، کیلومتر ۳ جاده تخت جمشید، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، مجله ی تحقیقات اقتصاد کشاورزی، کدپستی: ۷۳۷۱۱۳۱۱۹
 صندوق پستی: مرودشت، ۴۶۵
 سایت اختصاصی: jae.miau.ac.ir
 نشانی الکترونیک: jaemiau@gmail.com

مجله تحقیقات اقتصاد کشاورزی
Journal of Agricultural Economics Researches
ISSN 2008-6407
 فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (کشاورزی)
 سال نهم، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۶

ارایه راهبردهای مدیریت توام تقاضای نهاده های تولید و عرضه محصول برنج در استان مازندران

اسماعیل فلاحی *، سپیده قلی نژاد صص ۱-۲۲

افزایش تقاضا برای محصول راهبردی برنج از یک سو و محدودیت های فیزیکی نهاده های تولید از سوی دیگر که در مقاطع متناوب منجر به مسایلی مانند افزایش واردات گردیده، فراهم آوردن چارچوبی که بتواند به ارایه راهبردهای اثربخش مدیریتی در حوزه عوامل تولید و عرضه محصول به گونه توام بپردازد، ضروری است. از این رو، این مطالعه با بهره گیری از روش ISUR و داده های سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲، به بررسی هم زمان توابع تقاضای نهاده و عرضه برنج استان مازندران به عنوان بزرگ ترین تولیدکننده برنج کشور پرداخت. برآورد کشش های گوناگون خودی و متقاطع قیمتی تقاضا برای نهاده ها بر تاثیر مورد انتظار منفی قیمت عوامل تولید بر مقدار تقاضای عامل و وجود روابط مکملی و جانشینی بین نهاده های گوناگون صحنه گذاشت. افزون بر این، نتایج برآورد کشش های عرضه محصول نسبت به قیمت های عوامل تولید و محصول حاکی از حساسیت نسبی برنج کاران نسبت به تغییرات قیمت نهاده ها و محصول است. نتایج، ضمن تأکید بر مکانیزم های قیمتی، توفیق سیاست های قیمتی را بمنظور ارایه راهبردهای مدیریتی کارا تر برای بهبود شرایط مدیریت تقاضای نهاده و عرضه محصول، تا حد زیادی موکول به توجه هم زمان به شرایط تقاضای نهاده و عرضه ی محصول می داند.

کلیدواژگان: تقاضای نهاده، عرضه ی محصول، تابع سود ترانسلوگ نرمال، رگرسیون های به ظاهر نامرتبط تکراری (ISUR)، برنج

مقایسه تاثیر نقدینگی و اعتبارات بر ارزش افزوده بخش کشاوری ایران

زینب شعبانی کوشالشاھی، امیر منصور طهرانچیان *، سید مجتبی مجاوریان صص ۲۲-۳۸

تامین امنیت غذایی، خلق فرصت‌های شغلی و بازاری برای محصولات تولیدی و عوامل تولید سایر بخش‌های اقتصادی، ایجاد درآمد ارزی و ملاحظات زیست‌محیطی، از جمله دلایل اهمیت بخش کشاوری بشمار می‌روند. بالا بودن درجه ریسک‌های اقتصادی و غیراقتصادی و بازدهی نسبتاً بیش‌تر برخی فعالیت‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری و تامین مالی در این بخش را با چالش‌هایی روبه‌رو کرده و بر اهمیت آن‌ها می‌افزاید. هدف از انجام پژوهش، مقایسه تاثیر نقدینگی و اعتبارات بر ارزش افزوده بخش کشاوری ایران (۱۳۹۰-۱۳۵۷) است. برای این منظور، از روش گشتاورهای تعمیم یافته (GMM) استفاده شد. آمار و داده‌های مورد نیاز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران استخراج شدند. نتایج نشان دادند که نقدینگی و اعتبارات، هر دو، تاثیر مثبت و معنی‌دار بر ارزش افزوده بخش کشاوری ایران دارند، اما کشش‌پذیری ارزش افزوده نسبت به اعتبارات، به مراتب بیش‌تر از نقدینگی است. بنابراین، می‌توان گفت استفاده از سیاست پولی می‌تواند ارزش افزوده بخش کشاوری را افزایش دهد و در این میان، اعتبارات به گونه نسبی، ابزار سیاستی مناسب‌تری به نظر می‌رسد. هم‌چنین، ارزش افزوده با یک دوره وقفه، سرمایه‌گذاری‌های دولتی و بخش خصوصی و جمعیت شاغلین بخش کشاوری، تاثیر مثبت و موجودی سرمایه در این بخش، تاثیر منفی و معنی‌دار بر ارزش افزوده دارد.

کلیدواژه‌گان: نقدینگی؛ اعتبارات؛ ارزش افزوده؛ بخش کشاوری

بررسی مزیت نسبی و بازارهای هدف محصولات کشاوری صادراتی استان آذربایجان شرقی

حسین راحلی * صص ۳۹-۶۶

توسعه صادرات در بخش کشاوری استان آذربایجان شرقی مستلزم شناخت محصولات بالقوه صادراتی و بازارهای صادراتی است. از این رو، هدف این مطالعه بررسی مزیت نسبی و شناسایی بازار هدف محصولات صادراتی بخش کشاوری استان آذربایجان شرقی است. نتایج محاسبه شاخص‌های مزیت نسبی نشان می‌دهد که هندوانه، زردآلوی خشک شده و انگور خشک شده دارای بالاترین مزیت نسبی هستند. یافته‌های بدست آمده از روش تاکسونومی عددی نشان می‌دهد که بهترین گزینه‌های صادراتی برای محصولات بخش کشاوری آذربایجان شرقی به ترتیب صادرات زردآلوی خشک شده به ترکیه، صادرات هندوانه به ترکیه، صادرات انگور خشک شده به الجزایر، صادرات انگور خشک شده به تونس، صادرات زردآلوی خشک شده به لبنان، صادرات انگور خشک شده به مصر و صادرات هندوانه به رومانی هستند.

کلیدواژه‌گان: آذربایجان شرقی؛ بازار هدف؛ بخش کشاوری؛ تاکسونومی عددی؛ مزیت نسبی

تاثیر تسهیلات بانکی اعطا شده به بخش کشاوری بر توزیع درآمد ایران

منصوره علیقلی * صص ۶۷-۸۴

روش توزیع ثروت و درآمد از دغدغه‌های اصلی هر نظام اقتصادی می‌باشد. به باور بسیاری از پژوهشگران چگونگی توزیع درآمد، محوری‌ترین عامل در رفاه اجتماعی می‌باشد و هم‌چنین، توجه نکردن به این مقوله اساسی در طراحی انواع سیاست‌های اقتصادی می‌تواند آسیب‌هایی زیان‌بار بر پیکره اقتصاد یک کشور وارد کند. از سوی دیگر، بخش کشاوری در کشورهای در

حال توسعه همچون کشور ایران جزء بخش‌های تولیدی مهم بشمار آمده و سهمی شایان توجه از تسهیلات بانکی را به خود اختصاص می‌دهد. لذا، هدف این مقاله بررسی تاثیر تسهیلات بانکی به بخش کشاورزی بر توزیع درآمد در کشور ایران طی سال‌های ۹۱-۱۳۷۰ می‌باشد. برای این منظور در این مقاله پس از بررسی پایایی متغیرها و تعیین روابط علی بین متغیرها از روش VAR برای تخمین مدل استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که تسهیلات بانکی و درآمد سرانه اثر مثبت و نرخ تورم اثر منفی بر توزیع درآمد در کشور ایران در دوره مورد مطالعه داشته است. کلیدواژگان: تسهیلات بانکی؛ ضریب جینی؛ آزمون علیت گرانجری؛ الگوی VAR

ارزیابی عوامل اقتصادی موثر بر آلودگی زیست محیطی در ایران

نوید کارگر ده بیدی *، عبدالکریم اسماعیلی صص ۸۵-۱۰۸

کاهش آلودگی و دست‌یابی به اقتصادی همراه با محیط زیست پاک یکی از موضوع‌های مهم در دهه‌های اخیر است. در این پژوهش با رویکردی کلان، به ارزیابی عوامل اقتصادی موثر بر آلودگی زیست محیطی در ایران در سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۵۰ پرداخته شد. نتایج این پژوهش نشان دادند که اثر متغیر مصرف انرژی در سطح بالایی از اهمیت آماری برخوردار است، به گونه‌ای که انتظار می‌رود با افزایش سرانه مصرف انرژی به مقدار ۱۰ درصد، سرانه انتشار آلودگی در بلندمدت حدود ۸ درصد و در کوتاه مدت حدود ۶ درصد افزایش یابد. با ۱۰ درصد افزایش در رشد جمعیت شهرنشینی انتظار می‌رود سرانه انتشار CO₂ در بلندمدت حدود ۱/۲ درصد و در کوتاه مدت حدود ۰/۸۶ درصد کاهش یابد. شاخص آزادسازی تجاری با اثرگذاری ناچیز، تاثیری منفی بر انتشار آلودگی دارد. بنابراین، نمی‌توان ایران را به گونه طبیعی از نگرانی‌های زیست محیطی مصون دانست و پیشنهاد می‌شود در سطوح مقادیر درآمد سرانه بالاتر از ۲۳۰۰ دلار (تقریباً دوم منحنی) که روند افزایش آلودگی شتاب بیشتری می‌یابد، با جدیت بیشتری به دنبال روش‌های کنترل آلودگی بود.

کلیدواژگان: آلودگی زیست محیطی؛ درآمد سرانه؛ مصرف انرژی؛ آزادسازی تجاری؛ رشد شهرنشینی

بررسی اثرات اجرای سیاست هدفمندی یارانه‌ها بر خودکفایی جو در ایران

جعفر عزیزی *، مجتبی معتمدی فروغی رودسری صص ۱۰۹-۱۲۴

برخی کارشناسان اقتصادی معتقدند که، پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، به دلیل تغییر قیمت حامل‌های انرژی، به طور مستقیم هزینه تولید در بخش کشاورزی افزایش یافته و با تغییر قیمت نسبی نهاده‌ها، ترکیب عوامل تولید در بخش به نوعی دگرگون شده است، و در مورد برخی محصولات، وابستگی به واردات به منظور تامین تقاضای داخل افزایش یافته است (مقیم و شاهنوشی، ۱۳۸۹). با توجه به اهمیت و جایگاه محصول جو به عنوان کالای واسطه‌ای در تولیدات بخش دام کشور، در مطالعه حاضر اثر افزایش قیمت سوخت در پی اجرای سیاست هدفمندی یارانه‌ها بر خودکفایی محصول جو از طریق بررسی شکاف بین میزان تولید داخل و واردات بررسی شد. نتایج مطالعه نشان داد که با اجرای سیاست هدفمندی یارانه‌ها، در اثر

یک درصد افزایش قیمت سوخت، مقدار واردات جو ۰/۰۹۹ درصد افزایش و مقدار تولید ۰/۱۸۳ کاهش یافته است. این موضوع نشان می‌دهد که اجرای سیاست آزادسازی قیمت ان. کليدواژگان: هدفمندی یارانه‌ها؛ خودکفائی؛ جو؛ ایران

ارزیابی اثرات نابهنگامی تغییر اقلیم بر تولیدات کشاورزی و وضعیت درآمدی کشاورزان اراضی پایین دست سد طالقان

ابوذر پرهیزکاری * صص ۱۲۵-۱۵۲

تغییر اقلیم پدیده‌ای است که از راه اثرات مستقیم تغییر دما و بارش بر بخش کشاورزی تاثیرگذار است. به همین منظور، در این پژوهش اثرات نابهنگامی تغییر اقلیم بر تولیدات بخش کشاورزی و وضعیت درآمدی کشاورزان در سطح منطقه ای و در محدوده مطالعاتی اراضی پایین دست سد طالقان ارزیابی شد. ابتدا الگوی رفتاری متغیرهای اقلیمی دما و بارش طی دوره ۱۳۹۵-۱۳۷۰ بررسی شد و سپس با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی اثر متغیرهای بالا بر عملکرد محصولات منتخب اراضی پایین دست سد طالقان بررسی شد. در ادامه، با لحاظ کردن نتایج تحلیل‌های رگرسیونی در مدل برنامه ریزی ریاضی اثباتی چند دوره ای (MP-PMP) در هیافت تابع هزینه ترانسندنتال، اثر سناریوی تلفیقی دو درجه افزایش دما و پانزده میلی متر کاهش بارش بر تولیدات کشاورزی و وضعیت درآمدی کشاورزان اراضی پایین دست سد طالقان تحلیل شد. نتایج نشان دادند که با اعمال سناریوی تلفیقی بالا، عملکرد جو آبی، ذرت دانه ای، چغندر قند و یونجه به ترتیب ۱۴/۹، ۱۹/۱، ۱۷/۴ و ۱۳/۰ درصد افزایش و عملکرد گندم آبی، گوجه فرنگی و کلزا به ترتیب ۲۱/۴، ۱۶/۵ و ۲۶/۲ درصد کاهش می‌یابد. مجموع بازده ناخالص کشاورزان نیز نسبت به سال پایه ۵/۱۶ درصد کاهش می‌یابد و از ۹۲۰۸ به ۸۷۳۳ میلیون ریال می‌رسد. در پایان، با توجه به نابهنگامی تغییرات اقلیمی در برنامه ریزی منطقه ای، برای افزایش مقدار تولید محصولات کشاورزی در اراضی پایین دست سد طالقان پیشنهاد می‌شود که ابتدا به عامل بهبود عملکرد در واحد سطح (با توجه به اثرات مثبت تغییر اقلیم بر عملکرد محصولات منتخب) پرداخته شود و توسعه سطح زیرکشت محصولاتی چون ذرت، چغندر و یونجه در اولویت بعدی قرار گیرد. کليدواژگان: تغییر اقلیم؛ برنامه ریزی منطقه ای؛ وضعیت درآمد کشاورزان؛ مدل MP، PMP؛ سد طالقان

بررسی بهره وری کل عوامل تولید پیاز در ایران

علی شهنازی * صص ۱۵۳-۱۷۲

اندازه گیری بهره وری تولید محصولات کشاورزی موضوعی است که در ماده ۳۵ قانون افزایش بهره وری کشاورزی و منابع طبیعی به آن تاکید شده است. در میان روش‌هایی گوناگون اندازه گیری بهره وری، روش تحلیل پوششی داده‌ها و شاخص مالکم کوئیست از مقبولیت فراوانی برخوردار می‌باشند. در این پژوهش با استفاده از این روش‌ها، بهره وری کل عوامل تولید پیاز برای نه استان عمده تولیدکننده این محصول در طول سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۹ محاسبه شد. داده‌های مورد نیاز از آمارنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی تهیه شده و برای پردازش آن‌ها از نرم افزار Deap 2.1 استفاده شده است. نتایج بررسی نشان دادند که در طول سال‌های مورد مطالعه بهره وری کل عوامل تولید در زراعت پیاز کشور به مقدار ۹/۶ درصد کاهش یافته که دلیل آن نبود ارتقای فناوری بوده است. مقدار این کاهش در مناطق گوناگون یکسان نبوده و استان‌های آذربایجان شرقی (۰/۰۷)، اصفهان (۰/۰۶)، سیستان و بلوچستان (۰/۰۴) و فارس (۰/۰۶) کم‌تر و در جنوب استان کرمان (۰/۱۳)، خراسان (۰/۱)، خوزستان (۰/۱۲)، زنجان (۰/۱۴) و هرمزگان (۰/۱۴) بیش‌تر بوده است. در میان استان‌های مورد مطالعه، پیاز کاران استان اصفهان بیش‌ترین بهبود در کارایی فنی را داشته و در مورد فناوری نیز پیاز کاران استان سیستان و بلوچستان کم‌ترین کاهش را تجربه کرده‌اند. نتایج

مطالعه حاضر نشان داد که با آن که تولید پیاز در کشور نداشتند است و حتی در طول سال‌های مورد مطالعه پسرفت بهره‌وری نیز مشاهده می‌شود. بر اساس یافته‌های پژوهش توسعه و معرفی روش‌های نوین و استفاده از تجربیات مناطق موفق می‌تواند به عنوان راه‌کاری برای بهبود بهره‌وری و کاهش اتکا به منابع در تولید پیاز کشور مطرح باشد.

کلیدواژگان: کارایی، بهره‌وری، فناوری، شاخص مال‌کوئیس

تحلیل سودآوری و کارایی واحدهای مرغداری منطقه سیستان

امیرمحسن خزیمه، محمد خیری، وحید دهباشی*، رضا اسفنجاری کناری صص ۱۷۳-۱۹۰

رشد بهره‌وری می‌تواند نقشی مهم بویژه در کشورهای در حال توسعه برای تکامل سیستم‌های کشاورزی در راستای تامین این مطالبات ایفا کند. با توجه به اهمیت کارایی در رشد بهره‌وری، هدف از این مطالعه تجزیه و تحلیل کارایی سود واحدهای مرغداری گوشتی و عوامل موثر بر آن با استفاده از رهیافت تابع تولید مرزی تصادفی و تخمین هم‌زمان مدل ناکارایی سود در مرغداری‌های سیستان می‌باشد. برای انجام پژوهش از داده‌های ۹۶ واحد مرغداری در سال ۱۳۹۳ استفاده شده است. نتایج نشان دادند که میانگین کارایی سود مرغداران نمونه برابر با ۵۴/۲۷ درصد می‌باشد و ۸۸/۲۷ درصد از مرغداران دارای کارایی سود پایین‌تر از ۸۰ درصد هستند. بر اساس یافته‌های بدست آمده از تابع سود مرزی هزینه جوجه یک روزه، خدمات بهداشت و درمان، خوراک و سوخت، سن مرغدار، تحصیلات مرغدار، تعداد سال‌های تجربه مرغدار، میزان فاصله از مرکز شهرستان، سطح تجهیزات و تعداد دوره‌های تولید در سال دارای اثری مثبت و معنی‌دار بر کارایی سود می‌باشند. بر اساس نتایج این مطالعه فراهم کردن شرایط لازم جهت دسترسی آسان‌تر و ارزان‌تر مرغداران به تجهیزات مدرن در جهت نوسازی تاسیسات واحدهای مرغداری و هم‌چنین، ترغیب مرغداران به تخصیص بهینه نهاده‌ها و کاهش هزینه‌ها گامی موثر در جهت افزایش سودآوری مرغداران سیستان خواهد بود.

کلیدواژگان: ناکارایی سود؛ تابع تولید مرزی تصادفی؛ مرغداری؛ سیستان

بررسی رابطه تسهیلات بانکی و طرح‌های خوداشتغالی با استفاده از الگوسازی چندسطحی (مطالعه

موردی استان مازندران)

محمد قربانی*، لیلا حسینی صص ۱۹۱-۲۰۸

طرح‌های خوداشتغالی یکی از رویکردهای دولت برای اشتغال‌زایی در بخش کشاورزی بوده است. این طرح در استان‌های گوناگون با پرداخت اعتبارات ارزان قیمت شکل گرفت زیرا یکی از مشکلات جدی بخش کشاورزی کمبود اعتبارات می‌باشد. لذا تامین مالی این بخش می‌تواند به اشتغال‌زایی کمک کند. الگوسازی چندسطحی یکی از ابزارهای بسیار مهم در تحلیل داده‌ها می‌باشد که مسئله واریانس ناهمسانی را در سطوح گوناگون مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به اهمیت لحاظ این الگو در مطالعات، در این مقاله، رابطه تسهیلات بانکی و طرح‌های خوداشتغالی، با استفاده از داده‌های بانک کشاورزی استان مازندران طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۴ و الگوی لاجیت چندسطحی و نرم افزار HLM7 مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان دادند که ساختار سلسله‌مراتبی در داده‌ها وجود دارد. هم‌چنین، برآورد مدل لاجیت چندسطحی نشان داد که بین ظرفیت طرح‌ها و تسهیلات اعتباری

امکان‌سنجی و مکان‌سنجی طرح‌ها جهت دست

رابطه‌ای معنی‌دار وجود ندارد. لذا لازم است مطالعات

یابی به اهداف، مورد توجه بانک‌ها قرار گیرد.

کلیدواژگان: اعتبارات؛ طرح‌های خوداشتغالی؛ الگوی لاجیت چندسطحی

تحلیل انتقال قیمت در بازار ماهیان دریایی و پرورشی شمال ایران

مهدی سراوانی*، احمدعلی کیخا صص ۲۰۹-۲۳۰

از جمله شاخصه‌های ناکارایی بازاریابی شیلات ایران نوسان و بی‌ثباتی قیمت‌ها و بالا بودن حاشیه بازاریابی برخی از محصولات این بخش به حساب می‌آید. لذا بررسی وضعیت بازار این محصولات جهت یافتن رهیافتی برای بهبود امر بازاریابی و کمک به توسعه این بخش ضروری می‌نماید. از این رو در این مقاله به بررسی اثر انتقال قیمت بر حاشیه بازار محصولات شیلاتی مشتمل بر ماهیان شمال (سفید، کفال، کیلکا، سیم، سوف و کپور) و ماهیان پرورشی (آمور، بیگ هد، فیتوفاگ، کپور، قزل آلا و میگوی پرورشی) طی دوره زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۳ پرداخته شد. نتایج نشان دهنده نبود تقارن در انتقال هزینه‌های بازاریابی برای قزل آلا، میگو، کیلکا و کپور شمال بوده، هم‌چنین، نتایج مربوط به محصولات شیلاتی نشان دهنده نبود تقارن کوتاه مدت و بلند مدت در انتقال قیمت ماهی سفید، کیلکا، کپور شمال، آمور، میگو و برای قزل آلا تنها نبود تقارن کوتاه مدت انتقال قیمت می‌باشد. بنابراین، واسطه‌های بازار با انتقال نامتقارن هزینه‌های بازاریابی و انتقال نامتقارن قیمت برخی محصولات از عمده‌فروشی به خرده‌فروشی حاشیه بازاریابی را افزایش و از این راه سود می‌برند.

کلیدواژگان: انتقال قیمت؛ حاشیه بازاریابی؛ ماهیان دریایی؛ ماهیان پرورشی

الگوی بومی توسعه بازارگرایی محصولات ارگانیک در ایران

محمدعلی داداشی*، محمود محمدیان، زهره دهدشتی شاهرخ، وحید خاشعی صص ۲۳۱-۲۵۸

امروزه بیش‌تر دانشمندان مدیریت به این نتیجه رسیده‌اند که خیلی از اصول قدیمی بازاریابی دیگر نمی‌توانند برای آینده بکار روند. لذا، مدیران برخی از شرکت‌ها با رعایت قوانین زیست‌محیطی و لحاظ نمودن استانداردهای محیطی در استراتژی‌های شرکت، سعی دارند تا عملکردشان را بهبود بخشند. به همین منظور، با توجه به نقش مهم کشاورزی در تامین مواد غذایی، ضرورت دارد کشاورزی ارگانیک به عنوان یکی از مهم‌ترین سیستم‌های کشاورزی جایگزین، برای تولید مواد غذایی سالم و بدون هرگونه مواد شیمیایی مورد توجه قرار گیرد. هدف اصلی این مقاله بررسی مولفه‌های بازارگرایی محصولات ارگانیک جهت توسعه مدل بازارگرایی محصولات ارگانیک با توجه به شرایط بومی کشور ایران است. روش پژوهش از نوع آمیخته و در واقع ترکیبی از روش کیفی و کمی است. این مقاله، ابتدا به بررسی دیدگاه‌ها، مدل‌های گوناگون بازارگرایی، عوامل بازارگرایی و تاثیر بازارگرایی بر عملکرد کسب و کار می‌پردازد، سپس روابط علی میان عوامل درونی و بیرونی موثر بر بازارگرایی با دو رویکرد فرهنگی و رفتاری و عملکرد کسب و کار را بررسی می‌کند و با استفاده از مصاحبه اکتشافی در میان مدیران شرکت‌های تولیدکننده محصولات ارگانیک و مدل‌سازی معادلات ساختاری، مدلی مفهومی و تصمیم‌ساز را برای تبیین پیوندهای علی موثر بر عملکرد کسب و کار پیشنهاد و مورد آزمون قرار می‌دهد. نتایج ضریب همبستگی به همراه امتیاز آماره t گویای ارتباط معنادار بین امتیازهای عوامل

برون و درون‌سازمانی و بازارگرایی است. هم‌چنین، نتایج نشان دادند که بازارگرایی تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد نگاه‌های تولیدکننده محصولات ارگانیک دارد. کلیدواژگان: بازارگرایی؛ الگوی بومی؛ محصولات ارگانیک؛ ایران

بررسی تاثیر متقابل رشد اقتصادی و توسعه بخش کشاورزی در ایران

محسن محمدی خیاره* ، رضا مظهری صص ۲۵۹-۲۸۲

با توجه به اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد ایران و اهمیت اتخاذ سیاست‌های توسعه‌ای مناسب، در این پژوهش با استفاده از رویکرد خودتوضیح برداری با وقفه‌های گسترده (ARDL)، تاثیر متقابل کوتاه‌مدت و بلندمدت توسعه بخش کشاورزی و رشد اقتصادی در دوره ۹۳-۱۳۵۷ مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج آزمون‌های گرنجری چندمتغیره بر پایه تخمین‌های ARDL-ECM، بیانگر آن است که یک رابطه‌ی علیت دو سویه بین رشد اقتصادی و ارزش افزوده بخش کشاورزی در کوتاه‌مدت و بلندمدت برقرار است. افزون بر این، معنی‌داری جمله تصحیح خطا بیانگر وجود رابطه بلندمدت بین رشد اقتصادی و ارزش افزوده بخش کشاورزی است. افزون بر این، ضریب جمله تصحیح خطا نشان می‌دهد که تاثیر تغییرات در ارزش افزوده بخش کشاورزی بر رشد اقتصادی در مدت زمانی نه‌چندان طولانی قابل مشاهده است. در نتیجه بخش کشاورزی می‌تواند به عنوان یک موتور رشد اقتصادی در ایران مطرح باشد و لذا تقویت، توجه و توسعه بخش کشاورزی می‌تواند موجبات رشد و توسعه اقتصادی را فراهم آورد. افزون بر این، آزادی تجارت، افزایش سرمایه‌گذاری و اشتغال نیز بر رشد اقتصادی اثر مثبت دارند. کلیدواژگان: ایران؛ بخش کشاورزی؛ توسعه اقتصادی؛ ARDL

تعیین الگوی کشت بهینه بخش مرکزی شهرستان سیرجان با توجه به پایداری منابع آب و محیط زیست

عباس میرزایی* ، قاسم لیانی ، حسن آزر ، سیامک جمشیدی صص ۲۸۳-۳۰۴

امروزه پایداری منابع آب و محیط زیست در کشاورزی از اهمیتی بسیار زیاد برخوردار است. از این رو، تعیین الگوی کشت سودآور با مصرف کمتر منابع آب و کود شیمیایی باعث استفاده پایدار از منابع می‌شود. هدف از این مطالعه تعیین الگوهای کشت بهینه محصولات کشاورزی بخش مرکزی شهرستان سیرجان با در نظر گرفتن اهداف اقتصادی و زیست‌محیطی به گونه جداگانه و هم‌زمان می‌باشد که برای مسایل تک‌هدفه، مدل برنامه‌ریزی خطی ساده و برای مسئله چند هدفه، مدل برنامه‌ریزی خطی چند هدفه با استفاده از روش مقید تعمیم یافته (Augmented e-constraint) و روش TOPSIS حل شد. داده‌های مورد نیاز مطالعه از راه پرسش‌نامه از ۱۹۰ نفر از بهره‌برداران منطقه در دوره زمانی ۱۳۹۲ و به روش نمونه‌گیری ساده تصادفی استخراج شد. نتایج الگوهای بهینه منتخب در حالات وزنی گوناگون نشان داد که برای مزارع کوچک‌تر از پنج هکتار، محصول یونجه زیر کشت کم‌تر و محصول جو در الگوهای بهینه با وزن بیش‌تر اهداف کمینه‌سازی مصرف آب و کود شیمیایی، سطح زیر کشت بیش‌تری نسبت به الگوی کنونی را به خود اختصاص می‌دهد، اما در الگوهای بهینه با وزن بیش‌تر هدف بیشینه‌سازی بازده ناخالص و وزن یکسان اهداف، محصول پیاز جایگزین این محصول می‌شود. هم‌چنین، نتایج برای مزارع بزرگ‌تر از ۵ هکتار نشان داد که برای تامین هم‌زمان اهداف، محصول یونجه کم‌تر و محصولات جو و پیاز بیش‌تر از الگوی کنونی کشت شوند. در پایان، مشخص شد که مزارع بزرگ‌تر از لحاظ سوددهی بهتر از مزارع کوچک‌تر عمل کرده‌اند، اما از لحاظ مصرف آب کارا عمل نکرده‌اند.

فصلنامه پژوهش‌های روستایی
Journal of Rural Research

رتبه علمی:	علمی - پژوهشی (علوم انسانی)
دوره انتشار:	فصلنامه
ISSN:	2008-7373
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
صاحب امتیاز:	دانشکده جغرافیا- دانشگاه تهران (قطب علمی برنامه ریزی روستایی)
مدیر مسئول:	دکتر کیومرث یزدان پناه
سر دبیر:	دکتر محمدرضا رضوانی
مدیر داخلی:	دکتر محمدمبین خراسانی
هیئت تحریریه:	محمد رضا رضوانی، مهدی طالب، مجتبی قدیری معصوم، سید حسن مطیعی لنگرودی، مسعود مهدوی، عبدالرضا رکن الدین افتخاری، محمود جمعه پور، فضیله خانی، دکتر مصطفی طالشی
ویراستار فارسی:	حمید خادمی، مرجان ذکائی
محل انتشار:	تهران
تلفن:	۶۶۴۱۶۱۷۳ (۰۲۱)
نمابر:	۶۶۴۱۶۱۷۳ (۰۲۱)
نشانی:	تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان قدس، انتهای کوچه آذین، پلاک ۱، دانشکده جغرافیا، ساختمان شماره ۱، کدپستی: ۱۴۱۷۸۵۳۹۳۳
سایت اختصاصی:	jrur.ut.ac.ir
نشانی الکترونیک:	jrur@ut.ac.ir
بخش اشتراک:	آقای خراسانی

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

Journal of Rural Research

ISSN 2008-7373

فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (علوم انسانی)

سال هشتم، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۶

ارزیابی عوامل اثرگذار در بهبود عملکرد شرکت های تعاونی تولید روستایی در شهرستان سوادکوه
حمید بلالی، رضا موحدی*، جلال نظری کمرودی صص ۵۷۷-۵۹۰

تحلیل تاثیرات شرکت های کشت و صنعت بر دارایی های خانوارهای کارگران شاغل با رویکرد معیشت
پایدار (مورد مطالعه: کشت و صنعت میان آب خوزستان)
موسی اعظمی*، ناهید هاشمی امین صص ۵۹۱-۶۰۶

بررسی اثر مولفه های کارآفرینی سازمانی بر عملکرد تعاونی ها از دیدگاه اعضای تعاونی های مرغ داران
استان کرمانشاه
احسان خسروی، سعید غلامرضایی*، مهدی رحیمیان، مرتضی اکبری صص ۶۰۷-۶۲۰

تحلیل فضایی جمعیت شاغل شناور روستایی در مناطق شهری کشور
حسین منصوریان، محمدرضا رضوانی*، سیما سعدی صص ۶۲۱-۶۳۴

تحلیل تضاد کنشگران اجتماعی در عرصه های منابع طبیعی و تاثیرات آن بر جامعه روستایی (مورد مطالعه:
شهرستان بروجن)
مهدی قاسمی*، اسماعیل کرمی دهکردی، عطاله ابراهیمی صص ۶۳۵-۶۴۸

ارزیابی عملکرد دهیاری ها در چارچوب شاخص های حکمروایی خوب روستایی (مورد مطالعه: بخش
مرکزی شهرستان اصفهان)
اصغر نوروزی*، داوود مهدوی، زهرا بدری زاده صص ۶۴۹-۶۶۲

برآورد ارزش اقتصادی زمین های کشاوری با استفاده از روش هدانیک (مورد مطالعه: شهرستان ارزوئیه-
استان کرمان)
سمیه امیرتیموری* صص ۶۶۳-۶۷۴

کشاوران موتورسوار با استفاده از مدل

پیش بینی استفاده از کلاه ایمنی در بین
های روان شناسی در شهرستان شوستر
مسعود یزدان پناه*، غلامرضا مرداسی صص ۶۷۵-۶۸۸

مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی

رتبه علمی:	علمی - پژوهشی (علوم انسانی)
دوره انتشار:	فصلنامه
ISSN:	2514-2322
زبان:	فارسی
شمارگان:	۱۰۰ نسخه
صاحب امتیاز:	دانشگاه فردوسی مشهد
مدیر مسئول:	دکتر حمید شایان
سر دبیر:	دکتر علی اکبر عنابستانی
مدیر اجرایی:	زهرا بنی اسد
هیئت تحریریه:	خدیجه بوزرجمهری، جعفر جوان، محمدرضا رضوانی، عبدالرضا رکن الدین افتخاری، عباس سعیدی، حمید شایان، سیداسکندر صیدایی، علی اکبر عنابستانی، مجتبی قدیری معصوم، سید حسن مطیعی لنگرودی
ویراستار فارسی:	معصومه مهدیان بهنمیری
محل انتشار:	مشهد
تلفن:	۳۸۸۰۶۷۲۴ (۰۵۱)
نمابر:	۳۸۷۹۶۸۴۰ (۰۵۱)
نشانی:	مشهد، میدان آزادی، پردیس دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دفتر مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، کدپستی: ۹۱۷۷۹۴۸۸۸۳
دسترسی اختصاصی:	http://www.magiran.com
سایت اختصاصی:	jrrp.um.ac.ir
نشانی الکترونیک:	anabestani@um.ac.ir

مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی

ISSN 2514-2322

فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (علوم انسانی)

سال نهم، شماره ۲۰، زمستان ۱۳۹۶

تعیین الگوی کشت بهینه محصولات کشاورزی با هدف افزایش درآمد روستاییان (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان چناران)

مهدی موسوی، مهدی جهانی، حمید جعفری صص ۱-۱۴

بررسی عوامل موثر بر تمایل زعفران کارن به توسعه کشت زعفران (مطالعه موردی: منطقه تربت حیدریه) تکتم محتشمی، بهاره زندی دره غریبی صص ۱۵-۲۹

بررسی نقش برند گردشگری روستایی بر پایداری اجتماعی سکونت گاه‌های روستایی (مطالعه موردی: شهرستان بینالود)

علی اکبر عنابستانی، محمدرضا عباس زاده، زینب وصال صص ۳۱-۴۸

تحلیل جغرافیایی پراکنش شاخص‌های کالبدی مسکن روستایی ایران با رویکرد توزیع مطلوب فضایی خدیجه بوزرجمهری، سیدرضا حسینی کهنوج، نبی‌الله حسینی شه‌پریان صص ۴۹-۶۶

بررسی اثرات خشک‌سالی دریاچه ارومیه بر تغییرات تاب‌آوری سکونت‌گاه‌های روستایی علی مجنونی توتاخانه، وکیل‌حیدری ساربان، مجتبی مفرح‌بناب صص ۶۷-۸۹

تحلیل قابلیت‌ها و موانع متنوع‌سازی معیشت در راستای توسعه پایدار روستایی (مورد مطالعه: شهرستان رضوانشهر)

فرهاد جوان، حسن افراخته، وحید ریاحی صص ۹۱-۱۰۶

بررسی راهبردهای توسعه طبیعت‌گردی در بخش چهاردانگه شهرستان ساری (انگلیسی) سعید کامیابی، محمد علی رجایی ریزی صص ۱۰۷-۱۲۶

واکاو نقش مشارکت‌های مردمی در کیفیت اجرای طرح‌های هادی روستایی (مطالعه موردی: منطقه مرزی سیستان) (انگلیسی)

صادق اصغری لقمجانی، مصطفی بیک مداح، مهدی معصومی جشنی صص ۱۲۷-۱۴۳

تحلیل روش‌های تولید فرش دست‌باف ابریشمی در روستاهای شهرستان زنجان الهام احمدی فرد، اسماعیل کرمی دهکردی صص ۱۴۵-۱۶۴

بررسی پراکنش خوشه‌های فضایی روستاهای گردشگری و ارتباط آن با شکل‌گیری هسته‌های جمعیتی در استان خراسان رضوی (انگلیسی)

مصطفی امیرفخریان، علیرضا معینی صص ۱۶۵-۱۸۲

نیازمندی‌های روستاییان برای دستیابی به معیشت پایدار (مطالعه موردی: بخش سرفاریاب- شهرستان چرام)

احمد رومیانی، حمدالله سجاسی قیداری، حمید شایان، سروش سنایی مقدم صص ۱۸۳-۲۰۳

سنجش پایداری اجتماعی و توزیع فضایی آن در مناطق روستایی (مورد مطالعه: بخش برزک- شهرستان کاشان)

یوسف قنبری صص ۲۰۵-۲۲۲

ارزیابی کیفیت محیطی مقصدهای گردشگری روستایی (مطالعه موردی: محور قلعه رودخان) (انگلیسی)
مهدی حسام، حمیدرضا باغیانی، مهدی چراغی صص ۲۲۳-۲۴۱

فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی

علمی - پژوهشی (علوم انسانی)

فصلنامه

رتبه علمی:

دوره انتشار:

2131-2322

:ISSN

فارسی

زبان:

دانشکده علوم جغرافیایی دانشگاه خوارزمی

صاحب امتیاز:

زهرا حجازی زاده

مدیر مسئول:

حسن افراخته

سر دبیر:

وحید ریاحی

مدیر داخلی:

احمد اکبری، حسن افراخته، سیمین تولایی، محمدرضا رضوانی، محمد

هیئت تحریریه:

سلیمانی، پرویز ضیائیان، بهلول علیجانی، مجتبی قدیری معصوم، حسن

کامران، سیدحسن مطیعی لنگرودی

تهران

محل انتشار:

۸۸۸۲۹۳۵۹ (۰۲۱)

تلفن:

تهران، خیابان شهید مفتح، نرسیده به خیابان انقلاب، دانشگاه خوارزمی،

نشانی:

ساختمان جغرافیا، طبقه چهارم، دفتر نشریه

serd.khu.ac.ir

سایت اختصاصی:

serd@khu.ac.ir

نشانی الکترونیک:

فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی

ISSN 2131-2322

فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (علوم انسانی)

سال نهم، شماره ۴ (پیاپی ۲۲)، زمستان ۱۳۹۶

تاثیرگردشگری خانه های دوم بر اقتصاد روستایی دهستان ابرشیوه در شهرستان دماوند

عفت خشنود*، مسعود مهدوی حاجیلویی، اسماعیل قادری صص ۱-۱۶

امروزه سکونتگاه‌های روستایی به عنوان جزئی از نظام‌های جغرافیایی، تحت تاثیر عوامل گوناگون طبیعی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی در حال تحول هستند. این تحولات به خصوص در بعد اقتصادی با شاخص‌هایی همچون اشتغال، بیکاری، کمی درآمد، توانسته سبب بروز مشکلاتی در روستاها شود. از سویی، با رشد شهرنشینی و ماشینی شدن زندگی، تمایل مردم برای گذران اوقات فراغت در روستاها افزایش یافته است که در این میان، گردشگری روستایی به عنوان راهبردی اقتصادی که با ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و جلوگیری از مهاجرت روستائیان منجر به رشد و توسعه روستایی می‌شود، دارای اهمیت است. در خصوص گردشگری خانه‌های دوم به عنوان بخشی از صنعت گردشگری روستایی، این سوال مطرح می‌شود که «آیا گردشگری خانه‌های دوم در اقتصاد روستایی تاثیرگذار است؟» پژوهش حاضر در راستای پاسخ به سوال مذکور در دهستان ابرشویه از شهرستان دماوند انجام شده است، که از نظرهدف کاربردی، از نظر روش توصیفی-تحلیلی است. اطلاعات از طریق مطالعه میدانی با استفاده از پرسشنامه از روستاهای برگزیده که دارای خانه‌های دوم بوده، جمع‌آوری شده است. روایی پرسشنامه از طریق محتوایی به تایید اساتید و نخبگان مطالعات گردشگری رسید و برای پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که گردشگری خانه‌های دوم به عنوان عامل موثر و محرک برای اشتغالزایی، افزایش درآمد، افزایش رفاه عمومی روستائیان و در راستای اصول توسعه گردشگری روستایی بوده است. همچنین، گسترش روز افزون خانه‌های دوم در نواحی روستایی بدون هیچ‌گونه نظارت و برنامه‌ریزی، می‌تواند موجب بروز مشکلات اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی در روستاها شود که با توجه به موضوع بوم‌گردی، می‌توان با برنامه‌ریزی مناسب برای ساخت دهکده‌های توریستی و مینا قرار دادن فضای روستاهای فعلی و مشارکت خود روستائیان اقدام به توانمندکردن روستائیان نمود.

کلیدواژگان: گردشگری، خانه‌های دوم، اقتصاد روستایی، سکونتگاه‌های روستایی، شهرستان دماوند

اهمیت بخش کشاورزی در حفظ تعادل اقتصادی - اجتماعی ساختار شهری و روستایی ایران

فرشاد مومنی، سارا دشتبانی*، علی اصغر بانوئی صص ۱۷-۴۶

جایگاه بخش کشاورزی به عنوان موتور محرک رشد و توسعه اقتصادی در ساختار شهری و روستایی از جمله موضوعاتی است که همواره مورد بحث و اظهارنظر کارشناسان بوده است. شواهد موجود نشان می‌دهد در حال حاضر، سه دیدگاه مختلف درباره‌ی کارکردهای بخش کشاورزی در اقتصاد ایران وجود دارد. تفکر نخست با رویکرد صرف اقتصادی بر مبنای نظریه «تغییرات ساختاری» و بر اساس یافته‌های نظام حسابداری بخشی معتقد است بخش کشاورزی تنها می‌تواند به عنوان بخش تامین‌کننده امنیت غذایی موردتوجه باشد. درحالی که طرفداران دیدگاه دوم بر این عقیده اند که بخش کشاورزی در به حرکت درآوردن چرخ‌های اقتصادی کشور نقش اساسی را ایفا می‌نماید. نظر به ساحت چندبعدی فعالیت‌های بشری، ارتباط تنگاتنگ و تاثیرپذیری هریک از جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این فعالیت‌ها از یکدیگر و با در نظر گرفتن تجارب موجود در این زمینه که نشان می‌دهد طی نزدیک به ربع قرن گذشته جهت‌گیری‌های تک‌ساحتی بالاترین سهم را در تحمیل انواع نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی و ایجاد فاجعه‌های زیست محیطی به کشور داشته است، دیدگاه سوم با تاکید بر ضرورت بررسی ابعاد گوناگون آثار و تبعات گسترش فعالیت‌های کشاورزی در مناطق شهری و روستایی، بر جایگاه بخش کشاورزی از منظر نقش برقرارکننده تعادل اقتصادی-اجتماعی تاکید دارد. با توجه به پشتوانه علمی نسبی هریک از دیدگاه‌های موجود و نظر به اینکه استدلال‌های مختلف ارائه شده در این باره دارای نوعی ابهام و گیج‌کنندگی است، رفع ابهام در این زمینه، مستلزم بررسی میزان انطباق دیدگاه‌های موجود با ساختار اقتصادی اجتماعی کشور است. پژوهش حاضر به بررسی وضعیت بخش کشاورزی با استفاده از الگوی ماتریس حسابداری اجتماعی به عنوان جامع‌ترین نظام حسابداری میانه می‌پردازد. یافته‌های این پژوهش نشان از مطابقت بیشتر دیدگاه سوم با ساختار اقتصادی اجتماعی ایران دارد.

کلیدواژگان: بخش کشاورزی، تعادل اقتصادی-اجتماعی، ساختارهای شهری و روستایی

اقتصاد زباله ای در روستاهای پیراشهری جنوب تهران

حسن افراخته*، محمد حجی پور صص ۴۷-۷۲

یکی از پدیده های مهم اقتصادی که اکثر کشورهای جهان با آن دست به گریبان هستند، موضوع اقتصاد پنهان یا غیررسمی است. بنا به تحقیقاتی که تاکنون در اقصی نقاط دنیا صورت گرفته، اقتصاد غیررسمی به دلایل مختلفی ظهور و نمو می یابد که یکی از این دلایل، ضعف بخش رسمی اقتصاد در زمینه هایی همچون تامین شغل و درآمد مناسب برای جمعیت متقاضی است. اقتصاد غیررسمی دارای انواع گوناگونی است که در این مقاله سعی شده تا به معرفی مدل تازه ای از این نوع اقتصاد تحت عنوان «اقتصاد زباله ای» که در حال گسترش است، پرداخته شود. همچنین با رویکردی تبیینی تلاش گردیده تا شناختی از علل و پیامدهای فضایی اقتصاد زباله ای ارائه شود. اطلاعات مورد نیاز با دو روش اسنادی و میدانی گردآوری شده است. تحلیل داده ها به کمک روش کیفی و در چارچوب تحلیل موضوعی «دپوی و گیلتین» انجام گرفته است. بر اساس یافته ها، وجود سرمایه در گردش عظیمی با حجم یک میلیارد و ۸۰ میلیون تومان در روز که مدیران شهر تهران آن را طلای کثیف می دانند، در کنار رکود بخش رسمی اقتصاد کشور، تقاضای بازار کار، فقر چندبعدی، مرکزیت تهران و مدل حکمروایی سبب شده تا نوعی اقتصاد غیررسمی در قالب اقتصاد زباله ای، ساخت یابد. همچنین این اقتصاد غیررسمی علاوه بر اثرات نامطلوب فضایی و عرصه ای که عمدتاً متوجه سکونتگاه های روستایی پیرامون شهر تهران بوده، منجر به ایجاد رانت بازی ها و فسادهایی در بدنه دستگاه ها و نهادهای بخش عمومی و تضعیف بخش اقتصاد رسمی شده است.

کلیدواژگان: اقتصاد غیررسمی، زباله، سیستم رانتهی، روستاهای پیراشهری

راهبردهای اقتصادی بهبود شاخص های مسکن در نواحی روستایی شهرستان کهگیلویه

عامر نیک پور*، یعقوب اسفرم، الهه شاکری منصور صص ۷۳-۹۶

در دنیای امروز مسکن بسیاری از جنبه های زندگی انسانی را تحت الشعاع قرار داده است و از مهم ترین عواملی است که می تواند بر عدالت اثر مستقیم داشته باشد. تغییر سبک زندگی، پیشرفت فناوری و تکنولوژی باعث شده تا مسکن مناسب به عنوان یکی از نیازهای اولیه و اساسی انسان شناخته شود. تحقیق حاضر توصیفی-تحلیلی و از نظر هدف کاربردی بوده که به دنبال راهبردهای بهبود شاخص های کمی و کیفی مسکن در دهستان بهمئی سرحدی غربی با استفاده از ماتریس برنامه ریزی راهبردهای کمی بوده است. بدین منظور ابتدا وضعیت برخورداری روستاهای دهستان با تکنیک تاپسیس و آنتروپی شانون تحلیل شده است. برای گردآوری داده ها به روش کتابخانه ای و پیمایشی و مصاحبه با کارشناسان و نخبگان در امر برنامه ریزی روستایی و تهیه پرسشنامه در قالب دلفی صورت گرفته سپس نظرات گروه دلفی در ماتریس عوامل درونی و بیرونی و همچنین ماتریس برنامه ریزی راهبردهای کمی به کار گرفته شده است. نتایج نشان می دهد که به لحاظ برخورداری از شاخص های کمی و کیفی مسکن روستای درغک دارای بهترین و روستای سرهنگ دارای بدترین وضعیت بوده است. نتایج حاصل از برنامه راهبردهای کمی نشان داد ایجاد و گسترش اشتغال در بخش کشاورزی و خدمات، زنده سازی فضاهای همگن و پویای روستایی و تقویت معیارهای ساخت مسکن روستایی اعم از فناوری، شیوه ساخت، ابعاد مقیاس و تناسب با ویژگی های طبیعی روستا و کالبد آن، در اختیار گذاشتن مصالح با قیمت مناسب به روستاییان از طریق تشکیل تعاونی ها و یا اتحادیه های پخش و فروش مواد و مصالح و توجه به مسکن روستایی می تواند به عنوان اولویت دارترین راهبردها موجب بهبود شاخص های کمی و کیفی مسکن روستایی در این دهستان شود.

کلیدواژگان: مسکن روستایی، شاخص های مسکن، اقتصاد مسکن، شهرستان کهگیلویه

نقش سرمایه روان شناختی در ارتقای کارآفرینی روستایی استان آذربایجان شرقی

وکیل حیدری ساربان*، علی مجنونى توتاخانه صص ۹۷-۱۱۸

توسعه ی کارآفرینی روستایی پتانسیلی برای کمک به تنوع بخشی به منابع درآمد و اشتغال روستایی است که فرصت های مناسبی را برای کاهش مخاطرات معیشتی و ماندگاری در مناطق روستایی فراهم می کند. در این ارتباط، سازوکار سرمایه ی روان شناختی یکی از جنبه های مهم در تقویت کارآفرینی روستایی است. هدف این مقاله بررسی نقش سرمایه ی روان شناختی در تقویت کارآفرینی روستایی در استان آذربایجان شرقی است. این تحقیق از نوع کاربردی و به روش توصیفی-تحلیلی است که با استفاده از روش پیمایش انجام شده است. جامعه ی آماری پژوهش ۲۳۶۵ کارآفرین روستایی ساکن در ۳۲۸ روستا بوده که در سال ۱۳۹۵ توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان آذربایجان شرقی شناسایی شده است. با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده، تعداد ۴۱۰ کارآفرین روستایی و روستاییان عادی (۲۰۵ نفر کارآفرین و ۲۰۵ نفر غیر کارآفرین) به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید. مطالعه پرسشنامه راهنما در منطقه مشابه جامعه آماری با تعداد ۴۰ پرسشنامه صورت گرفته و در پی آن روایی صوری پرسشنامه توسط متخصصان مورد تایید و پایایی آن نیز با استفاده از فرمول کرونباخ آلفا، برای بخش های مختلف پرسشنامه تحقیق ۰/۸۹ الی ۰/۹۱ محاسبه شد. نتایج حاصل از آزمون همبستگی اسپیرمن نشان داد که تمامی متغیرهای تحقیق با تقویت کارآفرینی رابطه ی مثبت و معنی داری دارد. همچنین در آزمون رگرسیون چندگانه ی خطی متغیرهای امیدواری، اعتمادبه نفس، خودکارایی، خوش بینی و تاب آوری توانایی تبیین ۰/۸۸ درصد از تغییرات متغیر تقویت کارآفرینی را دارد. کلیدواژگان: کارآفرینی روستایی، سرمایه روان شناختی، اقتصاد روستایی، استان آذربایجان شرقی

الگویابی تخصیص پایدار کاربری زمین در نواحی روستایی شرق گیلان

مصطفی طالشی*، محمدعلی رحیمی پور شیخانی نژاد صص ۱۱۹-۱۴۶

از مهم ترین مباحث در پایداری نظام سکونتگاه های روستایی، پایش و تحلیل نظام کاربری اراضی است. در دهه های اخیر به دلیل تحولات اجتماعی و اقتصادی سکونتگاه های روستایی شرق گیلان شاهد تخریب و تبدیل اراضی کشاورزی به سایر کاربری های زمین از جمله پوشش سکونتگاهی توسعه کالبدی فضاهای شهری و روستایی بوده ایم. این پژوهش الگوی تخصیص پایدار کاربری زمین را با بهره گیری از الگوی پایش تغییرات پوشش زمین تحلیل می نماید. قلمرو مکانی آن شامل شهرستان های سیاهکل، لنگرود، لاهیجان و آستانه اشرفیه، واقع در شرق استان گیلان است. از جمله دلایل انتخاب محدوده مورد مطالعه وجود تنوع توپوگرافیک (پهنه های ساحلی، دشتی، ییلاقی، پایکوهی و کوهستانی)، توزیع گونه های متفاوت سکونتگاه های روستایی و بیشترین تحولات کاربری زمین در قالب یک محیط جغرافیایی برای طرح ریزی مسئله پژوهش است. پایش زمانی تغییرات پوششی در سال های ۱۹۸۹م. (۱۳۶۸ش)، ۲۰۰۰م. (۱۳۷۹ش) و ۲۰۱۵م. (۱۳۹۴ش) و در افق سال ۲۰۳۰ میلادی انجام شده است. نتایج حکایت از این دارد که در پهنه مورد مطالعه، سهم پوشش های سازگار با طبیعت کاهش یافته و سهم پوشش سکونتگاهی افزایش یافته است. از سوی دیگر به کمک تکنیک های آینده نگاری و شناسایی عوامل محرکه کلیدی اثرگذار در تغییرات پوششی، سه سناریو برای تغییرات آینده مورد پیش بینی قرار گرفته است. به منظور اتخاذ رویکردی پایدار در همزیستی با طبیعت و تعادل بخشی

سناریوهای متفاوت با به کارگیری از مدل تخصیص زمین (MOLA)، الگوی پیش بینی سال ۲۰۳۰ با وسیع ترین پوشش سکونتگاهی (فضاهای کالبدی روستایی و شهری) در میان الگوها امتیاز به دست آورد. گسترده ترین پوشش سکونتگاهی در الگوی سناریوها، به ترتیب برای سناریوی سوم، دوم و اول حاصل شد. بدین ترتیب الگوی تخصیص زمین نشان می دهد که تکنیک مورد استفاده، از توانایی حل و فصل تعارضات موجود میان سناریوهای متضاد و تعدیل الگوی پیش بینی برخوردار است.

کلیدواژگان: الگویابی، نواحی روستایی، تخصیص زمین، پایداری کاربری زمین، شرق گیلان

اثرات ساخت و سازهای غیرمجاز بر قیمت زمین و مسکن روستاهای بیلاقی شهرستان گرگان

ایوب بدرق نژاد*، حسین موسی زاده، آرام کریمی، مهدی خداداد صص ۱۴۷-۱۶۴

ساخت و سازهای غیرمجاز و بدون برنامه در کمتر از یک دهه در محدوده روستاهای بیلاقی رواج زیادی پیدا کرده و هیچ چارچوب و برنامه ای برای آن تدوین نشده است. در واقع مالکان غیربومی، خارج از ضوابط طرح هادی روستایی اقدام به ساخت و ساز نموده و باعث ایجاد بافت و کالبد ناهنجار می شوند. پژوهش حاضر به بررسی اثرات ساخت و سازهای غیرمجاز بر قیمت زمین و مسکن روستاهای بیلاقی شهرستان گرگان، با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و پیمایش میدانی پرداخته است. جامعه آماری پژوهش ساکنان روستای زیارت بوده است. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار تحلیل آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته های به دست آمده نشان می دهد که تعداد ۱۹۴ مورد تخلف ساختمانی در روستای زیارت صورت گرفته که از این تعداد ۱۴۳ مورد داخل حریم قانونی روستا و تعداد ۵۱ مورد خارج از حریم شکل گرفته است. از آزمون ناپارامتریک Mann Whitney جهت مقایسه دیدگاه مردم روستایی و مدیریت محلی در زمینه عوامل موثر بر شکل گیری تخلفات ساختمانی استفاده شده است. طبق نتایج حاصله در رابطه با مولفه های عدم برخورد قانونی با متخلفین و دسترسی نزدیک روستا به شهر گرگان تفاوت معنادار حاصل شده است. همچنین یافته های تحلیلی به دست آمده نشان دهنده تاثیرگذاری بالای تخلفات ساختمانی بر ساختار و محیط زیست روستایی است. نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن نشان داد که هرچه برخورد با متخلفین بیشتر و قیمت زمین پایین تر باشد تخلفات ساختمانی از رشد بیشتری برخوردار است.

کلیدواژگان: تخلفات ساختمانی، روستاهای بیلاقی، مدیریت محلی، روستای زیارت، شهرستان گرگان

نقش مدیریت محلی در توسعه اقتصادی نواحی روستایی شهرستان بهشهر

نصراالله مولائی هاشجین*، تیمور آمار حاجی شیر کیا، عباس باقری صص ۱۶۵-۱۷۶

با ایجاد نهاد دهیاری در سال ۱۳۷۷ به عنوان بازوی اجرایی شوراهای اسلامی در روستاها، شرح وظایفی با چهار محور به منظور تعیین نقش دهیاران در عرصه های روستایی پرداخته شد. یکی از زمینه های نقش آفرینی ای که برای دهیاران در نظر گرفته شده، بسترسازی برای بهبود فضای کسب و کار و در نهایت، پیشرفت در اقتصاد نواحی روستایی بوده است. با توجه به اینکه از اساسی ترین مشکلات نقاط روستایی، ضعف فضای اقتصادی آن است و از طرف دیگر، در وظایف نهادهای محلی و مدیریت این سکونتگاه ها همچون دهیاری ها، تلاش برای پویاسازی اقتصاد روستا تعریف شده، در این تحقیق تلاش گردیده تا به ارزیابی عملکرد نهادهای مدیریت محلی در زمینه اقتصادی پرداخته شود. جامعه آماری این تحقیق ۷۲ نفر از دهیاران و روسای شوراهای اسلامی و ۳۷۰ نفر از سرپرستان خانوار روستایی روستاهای نمونه شهرستان بهشهر بوده است. روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای و میدانی از طریق تکمیل پرسشنامه در قالب طیف لیکرت و سوالات تحقیق از طریق نرم افزار SPSS و نقشه ها با استفاده از GIS مورد تحلیل قرار گرفته است، بنا به یافته ها، عناصر مدیریت محلی توانسته اند برای رشد در زمینه

هایی مانند بهبود زندگی روستائیان، گسترش توسعه صنایع و حضور گردشگران در فضاهای روستایی، بسترسازی نمایند. در این میان، مدیریت محلی روستایی در ناحیه بهشهر، توفیقات چندانی در کاهش فقر در نواحی روستایی نداشته است.

کلیدواژگان: مدیریت محلی، اقتصاد فضای روستایی، توسعه اقتصادی، توسعه روستایی، شهرستان بهشهر

مکان یابی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در دهستان خانمیرزا شهرستان لردگان

سیروس قنبری*، حسن محمدی، حسین میرکی اناری صص ۱۷۷-۱۹۴

امروزه یکی از مهم‌ترین روش‌های توسعه اشتغال و افزایش درآمد در مناطق روستایی، ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی در بخش کشاورزی است. با توجه به اینکه حدود یک چهارم از تولیدات کشاورزی در نتیجه ی نبود صنعت و امکانات تبدیل و نگهداری ضایع می‌شود، صنایع فرآوری کشاورزی می‌تواند در راستای جلوگیری از ضایعات محصولات کشاورزی، ایجاد ارزش افزوده در بخش کشاورزی، افزایش سطح درآمد روستائیان، بالا بردن بهره‌وری بخش کشاورزی و افزایش سهم اشتغال صنعتی در مناطق روستایی و نیز به عنوان جزئی از فرآیند توسعه روستایی ایفای نقش کنند. هدف از این پژوهش مکان‌یابی استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در دهستان خانمیرزا از توابع شهرستان لردگان بوده است. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی است که جهت رتبه‌بندی ۸ روستای پرجمعیت و بالای ۲۰۰ خانوار، از مدل تصمیم‌گیری چندمعیاره‌ی ویکور و شیوه‌های تحلیلی استفاده شده است. بر پایه‌ی یافته‌های پژوهش، شاخص‌های هفت‌گانه‌ی (جمعیت، سطح زیرکشت، متوسط تولیدات، راه ارتباطی، منابع آب، خدمات زیربنایی و توپوگرافی) صنایع تبدیلی و تکمیلی در چارچوب مدل ویکور نشان می‌دهد که روستاهای ده صحرا، شاهقریه و برجویی به واسطه‌ی قرارگیری در مسیر راه ارتباطی و همچنین تمرکز امکانات و تاسیسات زیربنایی بهترین رتبه را دارا بوده است. در مقابل روستاهای ده چنار، بردبر و کلامویی به دلیل جمعیت فعال کم، بعد مسافت و دسترسی دشوار، پایین‌ترین مقدار مطلوبیت را برای استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی را در بین روستاهای نمونه به خود اختصاص داده است.

کلیدواژگان: توسعه روستایی، توسعه کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، شهرستان لردگان

عوامل موثر بر فرآیند شبکه‌ای قابلیت تحرک نقاط روستایی در بخش مرکزی شهرستان تبریز

محسن آقایی هیر*، حسین کریم‌زاده، ناهید رحیم‌زاده صص ۱۹۵-۲۱۴

قابلیت تحرک به معنی جابجایی مردم و کالاها از نقطه‌ای به نقطه دیگر در نظر گرفته می‌شود که به زیرساخت‌های حمل و نقل وابسته بوده و از اهمیت زیادی در توسعه پایدار نواحی روستایی برخوردار است. بهبود قابلیت تحرک می‌تواند اثرات مستقیم و غیرمستقیم گوناگونی در بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی نواحی روستایی داشته باشد. با توجه به اینکه قابلیت تحرک مناسب از جمله معضلات پویایی، به ویژه پویایی اقتصادی نقاط روستایی کشور بوده، تحقیق حاضر بر آن است تا ضمن تحلیل قابلیت تحرک در نقاط روستایی بخش مرکزی شهرستان تبریز، عوامل موثر بر آن را مورد بررسی قرار دهد. برای این منظور روش تحقیق توصیفی - تحلیلی مورد توجه قرار گرفت. ابتدا با استفاده از ادبیات تحقیق به عملیاتی نمودن مفاهیم و متغیرهای مطرح در سوالات پرداخته شده و روایی آن به روش نظرسنجی از نخبگان مورد ارزیابی قرار گرفت و پس از تایید جهت تعیین روابط علت و معلولی میان شاخص‌ها و در مرحله بعد جهت وزن دهی به نظرسنجی مجدد (۱۵ نفر از متخصصان رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی و برنامه‌ریزی حمل و نقل) اقدام گردید. سپس برای ارزیابی قابلیت تحرک، تکنیک فرآیند شبکه‌ای با بهره‌گیری از نرم افزار Super Decisions و برای بررسی نقش عوامل در قابلیت تحرک نقاط روستایی مورد مطالعه از مدل سازی معادلات ساختاری در نرم افزار AMOS.24 استفاده شد. جامعه آماری تحقیق را روستاهای بخش مرکزی شهرستان تبریز شامل ۵۲

روستا تشکیل می‌دهد که داده‌های لازم به صورت تمام شماری از دهیاران آنها جمع‌آوری گردید. نتایج نشان داد که در بین شاخص‌های قابلیت تحرک، شاخص‌های تعداد مسافران در فصول مختلف و جابجایی تولیدات باغی، بیشترین روابط علت و معلولی را با سایر شاخص‌های مطرح داشته است. به علاوه روستای کردکندی کمترین میزان قابلیت تحرک و مایان سفلی بیشترین قابلیت تحرک را دارد که این مسئله بیانگر اثر عوامل دیگری غیر از جمعیت صرف نواحی در میزان قابلیت تحرک آنها است. به علاوه بر اساس نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری، عامل فاصله بیشتر از سایر عوامل در قابلیت تحرک سکونتگاه‌های روستایی موثر بوده است.

کلیدواژه‌گان: قابلیت تحرک، تحلیل فرآیند شبکه‌ای، حمل و نقل روستایی، معادلات ساختاری، شهرستان تبریز

فصلنامه تعاون و کشاورزی

رتبه علمی:	علمی - پژوهشی (کشاورزی)
دوره انتشار:	فصلنامه
ISSN:	2008-5370
زبان:	فارسی
شمارگان:	۳۰۰۰ نسخه
شروع انتشار:	۱۳۷۱
صاحب امتیاز:	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
مدیر مسئول:	دکتر غلامحسین حسینی نیا
سردبیر:	دکتر محمد چپذیری
مدیر داخلی:	علی بزم امون
مدیر اجرایی:	علی بزم امون
هیئت تحریریه:	دکتر علی اسدی، دکتر حمید انصاری، دکتر محمد چپذیری، دکتر غلامحسین حسینی نیا، دکتر علیقلی حیدری، دکتر حسین خنیفر، دکتر علی ربیعی، دکتر محمدجواد زاهدی مازندرانی، دکتر عزت اله سام آرام، دکتر علی شکوری، دکتر کامبیز طالبی، دکتر عبدالعلی لهسایی زاده

ویراستار فارسی: محمد دشوار پسند

محل انتشار: تهران

تلفن: ۸۸۵۲۰۱۰۰ (۰۲۱)

نمابر: ۸۸۵۲۰۱۰۰ (۰۲۱)

نشانی: تهران، خیابان شهید بهشتی، ضلع جنوبی میدان تختی، ساختمان وزارت

تعاون، کار و رفاه اجتماعی، طبقه هفتم،

کدپستی: ۱۵۷۶۶۵۳۵۱۷

دسترسی اختصاصی: <http://www.magiran.com/taavon>

سایت اختصاصی: ajcoop.mcls.gov.ir

نشانی الکترونیک: taavonpublication@yahoo.com

بخش اشتراک: خانم یعقوبی

تلفن بخش اشتراک: ۶۶۴۱۷۰۲۳-۸۸۵۲۰۱۳۰ (۰۲۱)

نمابر بخش اشتراک: ۶۶۴۹۹۶۲۳ (۰۲۱)

فصلنامه تعاون و کشاورزی

ISSN 2008-5370

فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی (کشاورزی)

سال ششم، شماره ۲۳ (پیاپی ۳۳۱)، پاییز ۱۳۹۶

بررسی تاثیر عضویت در تعاونی های تولید کشاورزی بر پایداری الگوی کشت

فاطمه رستگاری پور * ، مریم علوی ، علیرضا کرباسی صص ۱-۲۶

الگوی کشت پایدار واحدهای کشاورزی و انتخاب روشی که بتواند مدیر را به سمت اهداف پایداری الگوی کشت هدایت کند مهم و ضروری است و لذا در این مطالعه الگوی بهینه کشت همراه با اولویت اهداف بهینه با کاربرد روش لکسیکوگرافی تعیین شد. اطلاعات مورد نیاز مطالعه از طریق تکمیل ۲۷۰ پرسش نامه بین کشاورزان بخش مرکزی شهرستان تربت حیدریه با روش نمونه گیری خوشه ای دومرحله ای به دست آمد. نتایج مقایسه تغییرات سطح زیرکشت کشاورزان عضو و غیرعضو تعاونی های کشاورزی نشان داد در مورد کشاورزان عضو تعاونی های کشاورزی، به صورت کلی، تغییرات کمتری نسبت به الگوی کشت پایدار وجود دارد؛ لذا می توان نتیجه گرفت که عضویت در تعاونی های کشاورزی سبب شده است الگوی کشت کشاورزان به الگوی کشت با هدف کشاورزی پایدار و مصرف بهینه آب نزدیک تر شود. بنابراین، گسترش تعاونی های کشاورزی و افزایش تسهیلات جهت عضوگیری کشاورزان غیرعضو پیشنهاد شد.

کلیدواژه‌گان: الگوی کشت پایدار؛ تعاونی های کشاورزی؛ لکسیکوگرافی

عوامل موثر بر قصد کارآفرینی مدیران شرکت تعاونی های فعال و برتر روستایی شهرستان نکا

محمد مهدی مردانشاهی * ، سید اسماعیل نظام زاده صص ۲۷-۵۲

هدف تحقیق حاضر بررسی عوامل موثر بر قصد کارآفرینی مدیران تعاونی‌های روستایی شهرستان نکا بود. جامعه آماری تحقیق را مدیران ۲۹ شرکت تعاونی برتر و فعال شهرستان نکا تشکیل دادند که به روش سرشماری بررسی شدند. ابزار تحقیق پرسش‌نامه‌ای بود که روایی آن با کسب نظر استادان دانشگاه و کارشناسان مربوطه و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۹۰۱) تایید شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS20 استفاده شد. نتایج نشان داد که رابطه مثبت و معنی‌داری بین عوامل روان‌شناختی، اجتماعی و فرهنگی، آموزشی، سازمانی و اقتصادی و قصد کارآفرینی وجود دارد و این عوامل به ترتیب یادشده، از بیشترین اهمیت برخوردارند. همچنین نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای عوامل سازمانی و روان‌شناختی ۳۴/۹ درصد از تغییرات قصد کارآفرینی را تبیین کردند.

کلیدواژه‌گان: قصد کارآفرینی، تعاونی روستایی، کارآفرینی کشاوری، توسعه کارآفرینی، شهرستان نکا

ارزیابی میزان آمادگی مدیران و کارشناسان تعاونی‌های روستایی و کشاوری استان ایلام برای استقرار نظام تجارت الکترونیک

حسین مهدیزاده، طیبه جهانپور، زهره معتمدی نیا * صص ۵۳-۷۴

آمادگی الکترونیکی توانایی یک سازمان در پذیرش و استفاده موفق از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات همچون تجارت الکترونیک است. اهمیت فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات بدین سبب مورد تاکید است که سازمان‌ها برای کمک به تصمیم‌گیری مدیران، موفق شدن و کسب مزیت رقابتی به آن وابسته هستند. هدف این مطالعه نیز ارزیابی میزان آمادگی تعاونی‌های روستایی و کشاوری استان ایلام برای استقرار نظام تجارت الکترونیک بود. این تحقیق با توجه به هدف، از نوع تحقیقات کاربردی و از لحاظ گردآوری داده‌ها، از نوع تحقیقات توصیفی بود. براساس آمار و اطلاعات سازمان تعاون روستایی استان ایلام، تعداد تعاونی‌های روستایی و کشاوری فعال ۶۹ واحد بودند که از میان آنها مطابق جدول مورگان ۵۹ واحد انتخاب شدند و از ۱۱۵ مدیر و کارشناس آنها نمونه‌گیری صورت گرفت. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه محقق ساخته به همراه نسخه سواد دیجیتال دانشگاه واشنگتن استفاده شد. روایی محتوایی پرسش‌نامه را پانل متخصصان تایید کردند. به منظور سنجش پایایی ابزار تحقیق، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد (۰/۹ تا ۰/۹۸). یافته‌های توصیفی نشان داد که میانگین استفاده مدیران و کارشناسان از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات برابر ۲/۱۹ و پایین‌تر از حد متوسط است و نتایج رگرسیون چندگانه نمایان ساخت متغیرهای آشنایی با فناوری‌های Web2، Web و فشار اجتماعی ۵۵ درصد از تغییرات آن را تبیین کرده‌اند؛ لذا پیشنهاد شد که با برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزش کار با رایانه و اینترنت و نیز فراهم کردن شرایط اجتماعی لازم، زمینه استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در این واحدها بیشتر فراهم شود.

کلیدواژه‌گان: فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات؛ آمادگی الکترونیکی؛ تجارت الکترونیک؛ تعاونی‌های روستایی و کشاوری

تعیین‌کننده‌های موفقیت اتحادیه تعاونی‌های مرتعداری استان گلستان

عنایت عباسی *، کاوه صادقی، همایون فرهادیان صص ۷۵-۱۰۳

تحقیق حاضر با هدف بررسی تعیین کننده های موفقیت اتحادیه تعاونی های مرتعداری استان گلستان انجام شد. این تحقیق از نوع توصیفی - همبستگی و علی - رابطه ای بود که به روش پیمایش انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق حاضر را ۱۲۲ مدیر عامل و عضو هیئت مدیره ۲۳ تعاونی مرتعداری عضو اتحادیه تعاونی‌های مرتعداری استان گلستان تشکیل دادند. حجم نمونه با استفاده از جدول رجسی و مورگان ۹۲ نفر برآورد شد. نمونه ها به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. پرسش نامه ابزار اصلی جمع آوری داده ها بود. برای تعیین روایی پرسش نامه از نظر تعدادی از استادان ترویج و آموزش کشاورزی و همچنین مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره اتحادیه تعاونی‌های مرتعداری استفاده شد. برای تعیین میزان پایایی پرسش نامه نیز از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۷ تا ۰/۸۱) استفاده شد. نتایج نشان داد که ابعاد محیطی (زمینه ای)، ساختاری و محتوایی به ترتیب بیشترین تاثیر را در موفقیت اتحادیه تعاونی های مرتعداری استان گلستان دارند. همچنین بین موفقیت اتحادیه این تعاونی ها و توانمندسازی تعاونی های مرتعداری رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. کلیدواژگان: موفقیت؛ اتحادیه تعاونی های مرتعداری؛ تحلیل مسیر؛ استان گلستان

عوامل موثر بر گرایش به کارآفرینی جمعی در تعاونی های تولید کشاورزی شهرستان قائم شهر

محمد شریف شریف زاده *، الهه رستمی فلوردی، غلامحسین عبدالله زاده صص ۱۰۵-۱۴۴

هدف این تحقیق بررسی عوامل موثر بر گرایش به کارآفرینی جمعی در تعاونی های تولید کشاورزی است. این تحقیق کاربردی با استفاده از روش تحقیق پیمایشی انجام شد. جامعه آماری تحقیق شامل اعضای ۱۹۱ تعاونی تولید کشاورزی شهرستان قائم شهر بود. از این بین، فقط ۴۵ تعاونی با مجموع ۳۲۷ عضو در زمان تحقیق فعال بودند (N= 327). برای تعیین حجم نمونه تحقیق از فرمول کوکران استفاده شد. بر این اساس، حجم نمونه حدود ۱۴۱ به دست آمد. پاسخگویان با استفاده از روش نمونه گیری چندمرحله ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده های مورد نیاز از یک پرسش نامه محقق ساخت استفاده شد. روایی پرسش نامه تحقیق بر مبنای دیدگاه متخصصان و پایایی آن بر اساس محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای متغیرهای شاخص گرایش به کارآفرینی جمعی برابر ۰/۸۶ و سرمایه اجتماعی معادل ۰/۷۹ به دست آمد و تایید شد. از روش تحلیل مسیر برای شناخت آثار مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته نهایی گرایش به کارآفرینی جمعی استفاده شد. نتایج نشان داد ۲۵/۹ درصد و ۱۳/۵ درصد پاسخگویان به ترتیب گرایش زیاد و خیلی زیادی به کارآفرینی جمعی دارند. نتایج تحلیل مسیر نمایان ساخت بیشترین تاثیر مثبت بر متغیر کارآفرینی جمعی مربوط به متغیرهای مستقل سرمایه اجتماعی (۰/۶۹)، عضویت در اتحادیه (۰/۴۶)، داشتن مشاور (۰/۴۵)، تولید با تمام ظرفیت (۰/۳۸)، تعداد اعضای کنونی (۰/۲۵)، انجام تغییرات بنیادی در تعاونی (۰/۲۴)، تعداد اعضای خانواده عضو تعاونی (۰/۱۴)، سرمایه اولیه تعاونی (۰/۱۴) و شرکت اعضا در مجامع (۰/۰۸) است. کلیدواژگان: کارآفرینی جمعی؛ کارآفرینی تعاونی؛ تعاونی های تولید کشاورزی

واکای عملکرد تعاونی های کشاورزی استان همدان براساس مدل ارزیابی تلفیقی

فریبا حیدری، کریم نادری مهدی *، احمد یعقوبی فرانی، علیقلی حیدری صص ۱۴۵-۱۶۹

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی و تحلیل عملکرد تعاونی های کشاورزی استان همدان بر مبنای مدل ارزیابی تلفیقی و رویکرد مورد استفاده در آن کمی-کیفی در چند مرحله بود. هدف فاز کیفی، که به روش دلفای انجام شد، تدوین شاخص های موفقیت برای ارزیابی تعاونی های کشاورزی بود که در سه مرحله انجام گرفت به طوری که در این روش به صورت غیر تصادفی و کاملاً هدفمند، از نظر ۲۶ کارشناس استفاده شد. در فاز کمی پژوهش، با استفاده از داده های میدانی با ماهیت کمی، به ارزیابی

عملکرد تعاونی های کشاورزی فعال استان همدان براساس شاخص های توافق شده در مرحله قبلی پرداخته شد. جامعه آماری در بخش کمی، ۱۱۰ نفر از مدیران عامل تعاونی های کشاورزی فعال در استان همدان بودند. با استفاده از فرمول کوکران، ۸۶ تعاونی با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. عملکرد تعاونی ها با استفاده از تکنیک تاپسیس ارزیابی شد. نتایج این تحقیق نشان داد که مهم ترین شاخص ها برای شناسایی موفقیت تعاونی ها را می توان در شش بعد اقتصادی، اجتماعی، حقوقی، مدیریتی، فردی و آموزشی تقسیم بندی کرد. بر اساس نتایج تاپسیس در شاخص های ترکیبی، تعاونی های شهرستان همدان رتبه اول، تعاونی های شهرستان بهار رتبه دوم، تعاونی های شهرستان تویسرکان رتبه سوم و تعاونی های شهرستان های فامنین و ملایر هم رتبه های انتهایی طیف را به خود اختصاص دادند. از نظر شاخص اقتصادی، شهرستان بهار رتبه دوم، شهرستان کبودرآهنگ رتبه سوم و شهرستان تویسرکان رتبه چهارم را کسب کردند. کلیدواژگان: تعاونی کشاورزی؛ روش دلفی؛ ارزیابی عملکرد؛ شاخص های موفقیت تعاونی ها

علل ناکارآمدی سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در توسعه بخش تعاونی طی سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۴

منوچهر یزدانی * صص ۱۷۱-۲۱۰

هدف این پژوهش، بررسی علل ناکارآمدی سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در توسعه بخش تعاونی طی سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۴ بود. در این تحقیق، با استفاده از اسناد و مدارک موجود و تحلیل محتوا و با تحلیل عملکرد قوای مقننه و مجریه، موضوع از بعد نظام حقوقی بررسی شد. با رویکردی توصیفی-تحلیلی، در مجموع نتیجه گیری شد اهم بندهای سیاست های کلی مذکور در حوزه تعاون یا به نحو مناسب تقنین نشده و یا به اجرا در نیامده است. البته طی دو برنامه چهارم و پنجم توسعه کشور، ظرفیت برای توسعه بخش تعاون به لحاظ حقوقی تا حدودی فراهم شده بود، اما چه در انجام تکالیف مقرر و چه در استفاده از اختیارات قانونی، اقدام موثری صورت نگرفت و نتیجه این شد که سهم بخش تعاونی در اقتصاد ملی نه تنها به ۲۵ درصد مقرر نرسید، بلکه طبق اعلام رسمی، از ۵/۵ درصد قبلی به ۵ درصد کاهش یافت. کلیدواژگان: سیاست های کلی؛ اصل ۴۴؛ ناکارآمدی؛ بخش تعاونی؛ شرکت های تعاونی

نشریه کارآفرینی در کشاوری

رتبه علمی:	علمی - ترویجی (کشاوری)
دوره انتشار:	فصلنامه
زبان:	فارسی - انگلیسی
صاحب امتیاز:	دانشگاه علوم کشاوری و منابع طبیعی گرگان
مدیر مسئول:	دکتر علی نجفی نژاد
سردبیر:	دکتر محمدرضا محبوبی
مدیر داخلی:	دکتر غلامحسین عبدالله زاده
هیئت تحریریه:	محمدصادق ابراهیمی، احمد رضوانفر، محمد حسن فطرس، محمدشریف شریف زاده، غلامحسین عبدالله زاده، ابوالقاسم عربیون، امیرحسین علی بیگی، محمدرضا محبوبی، حمید موحد محمدی
محل انتشار:	گرگان
تلفن:	۳۲۲۴۵۸۸۴ (۰۱۷)
نمابر:	۳۲۲۴۵۸۸۴ (۰۱۷)
نشانی:	گرگان، خیابان شهید بهشتی، دانشگاه علوم کشاوری و منابع طبیعی گرگان، حوزه معاونت پژوهشی و فناوری، دفتر مجلات، کدپستی: ۴۹۱۳۸۱۵۷۳۹
سایت اختصاصی:	jead.gau.ac.ir

نشریه کارآفرینی در کشاورزی

فصلنامه دارای رتبه علمی - ترویجی (کشاورزی) به زبان فارسی - انگلیسی
سال چهارم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۶

ارزیابی کیفیت خدمات آموزش کارآفرینی (مطالعه موردی: دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه)
صبا اجاقی*، بیژن رضایی، نادر نادری، حبیب جعفری صص ۱-۱۲

کشاورزی ارگانیک، فرصتی برای کارآفرینی کشاورزی
سعید کریمی* صص ۱۳-۲۳

واکاوای الزامات و چالش‌های توسعه خوداشتغالی دانش‌آموختگان کشاورزی
وحید علی‌آبادی*، پوریا عطائی، رضا موحدی، مهرناز خیاطی صص ۲۵-۳۸

تحلیل ابعاد اجتماعی و فرهنگی کارآفرینی روستایی: ارایه دو مدل تحلیلی برای کارآفرینی روستایی بر
اساس بازخوانی اندیشه‌های آگوست گنت
حسن شهرکی*، ابراهیم حیدری صص ۳۹-۵۴

تشخیص فرصت‌های کارآفرینی کشاورزی: نقدی بر تعاریف موجود و معرفی مقیاسی برای سنجش آن
مژگان خوش‌مرام*، کیومرث زرافشانی، شهاب‌خوش خوی، امیرحسین علی‌بیگی، علی‌اصغر میرک‌زاده صص ۵۵-۷۰

جهت‌دهی توسعه روستایی از طریق راهبرد کارآفرینانه اقتصاد غیرزراعی
احسان معصومی*، داریوش حیاتی صص ۷۱-۸۷

بررسی زنجیره تامین در بخش کشاورزی (مطالعه موردی: تولید و پرورش توت‌فرنگی در شهرستان
رامیان، استان گلستان)
مرضیه میری*، محمدشریف شریف‌زاده، احمد عابدی سروسناتی صص ۸۹-۱۰۴

وزارت جهادکشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصادکشاورزی و توسعه روستایی
باسمه تعالی

